

౩౦౫ ౨౨౪

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.

సంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 13 వ తేది గురువారము.

ఆనందనామ సంవత్సర శ్రావణ బహుళ శుక్ల త్తమి ౨.

No. 117

సంచిక ౧౧౭

శ్రీమదాంధ్రవాల్మీకి రామాయణము, వచనము.

బాలకాండము—దశసరికాగితములు 18 పటములు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0				
మంచి అట్టబైండు 1 0 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0				
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0		
అయోధ్యాకాండము—1-వ భా. 11 పటములు అట్ట	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	బాల, అయోధ్యాకాండములు—50 పానుకాగితము	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు గిట్టు చేరు. 1 సంపుటము 41 పటములు 3 8 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	2-వ భా. 12 పటములు అట్ట	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	ఆరణ్య, కిష్కింధా, సున్దరకాండములు—50 పానుకాగితము	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	కాలికోడైండు 1 సంపుటము 45 పటములు 8 0	కాలికోడైండు 1 సంపుటము 45 పటములు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
ఆరణ్యకాండము—14 పటములు అట్టబైండు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	యథాకాండము—మూడుభాగములు, 34 పటములు ౧ 8 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 8 0	తైబ్రీయేడిషెక్—80 పానుకాగితములపై మంచి	అయ్య మేలైన కాలికోడైండు, బాల, అయో	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
కిష్కింధాకాండము—15 పటములు అట్టబైండు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	ధ్యాకాండములుచేరి 1 సంపుటము ... 5 0 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	తైబ్రీయేడిషెక్—ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందరకాండ	మలుచేరి 1 సంపుటము ... 5 8 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0
సుందరకాండము—16 పటములు అట్టబైండు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 8 0	డిటో	యథాకాండము మూడుభాగములు	డిటో	యథాకాండము మూడుభాగములు
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 12 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0
యథాకాండము—(మొదటిభాగము) 10 పటములు	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0
అట్టబైండు 1 0 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0	చేరి 1 సంపుటము ... 4 8 0
డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 4 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0	శ్రీ గామకాలనిర్ణయము ... 0 8 0
డిటో (రెండవ భా.) 12 పటములు అట్టబైండు 1 0 0	డిటో	డిటో	కాలికోడైండు 1 0 0	చైత్రంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.	చైత్రంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.	చైత్రంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.	చైత్రంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వలయునారు:— ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెనీ, క్రాడ్య, మద్రాస్.

ఓటో మోహిని

“ఓటో, ఓటో” అని ముందు పేరు పెట్టుకొని పనిచేయాలి. ఆత్మలు బయలుదేరినవి. మా ఓటో మోహిని యను ఆత్మలు మెట్టమెట్ట బయలుదేరి ప్రఖ్యాతిని గడించినది. వాటి పులినిజూచి కన్నీటి పాత బట్టలను చూచి ఓటో మోహినిని చూచి బయలుదేరి బహుశా సాధి చేయుచున్నవి. కాబట్టి ఓటో అను పేరు ముందు పెట్టుకొనినంత మాత్రాన ఆయన తిరులను గాని మోసపోకుడు. ఓటో మోహినిని మాత్రమే చూచి కొనుటవలసిన విషయము కృతకము. ఓటో మోహినియొక్క విశేషము లివి.

- (1) ఓటో మోహిని :—ఒకసారి బట్టలమీద గామకాలనిర్ణయము వాలుగు రోజులవరకు వాసనపోదు. పోవునది రుజువుచేసినవానికి 100 రూపాలు బహుమతి యిచ్చెదము.
- (2) ఓటో మోహినిని రాచుకొనిన తోడనే చుట్టుప్రక్క యంతయు ఘుమఘుమ సువాసతో నిండియుండును. ఒక పుష్పద్యాంక పండుగనుండగలదు.
- (3) ఓటో మోహినికి అనేకమంది మహారాజులు, రాజులు, జమీందారులు, శ్రీమంతులు, వక్త్రు సాధారణులు సయితము అనుగనిత వంతులకొని యోగ్యతాప్రతిభలు నిచ్చియున్నారు.
- (4) మొనూరు ప్రదర్శనములోను, ఇతరచోట్లలోను బంగారు పతకములు దాని ప్రాశస్త్యమునకయి ఒసంగిరి.
- (5) ఓటో మోహినివాడు ఈ ఆత్మల పాగుగలేదని రుజువుచేసినవానికి 100 రూపాల యిచ్చెదమని ఘంటాపదముగ జెప్ప సాహసించుచున్నారని పోలిక ఆత్మలను సృష్టించి మోసముచేయువారు నోరు మెదల్చలేకయున్నారు. ఈబుద్ధు ప్రతిదినము వందలవందల ఎగిరిపోవుచున్నవి. ఏ వెండిండ్లలోను ఇవే. ఏ నాటకములలోను ఇవే. ఎచ్చటను ఇవే. 1/2 టెన్సు గ్లాసు స్పా పరుగల బుడ్డి 1-కి 2-0-0. 1-రూపు బుడ్డి 0-12-0. ఓటో మోహిని సెంటెండుకాల్లా దజక్ 13 0-12-0 (ఈకార్డు 12 తక్కువగా పంపబడవు)

అన్ని చోట్లలోను ఏజెంట్లు కావలయును. వర్తకులకు స్పెషలులేట్లు యివ్వబడును. సోలు ఏజెంట్లు:—మా భగవాన్ దాస్ చున్నీలాలు అందు కంపెనీ, 177 చెనాబకారు రోడ్, మదరాసు.

అమృతంజనము
అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే
తలసెప్పుల మాన్పును. నాయువుపోల్ల జావును
వార్షికుప్రసాదల భారదోలును. పోట్లపోగొట్టడ
వనమూలికలచే హిందూదేవదుగు
తెయ్యారుచేయబడు మంచిమందు.
నువాసనగలిగియుండును.
దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.
పంజాబుచీటి చూచికోని మోసము గలుగకు

చిరునామా:—ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ, మదరాసు.

ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,
రయిసు మిల్లులు,
పిండి మిల్లులు,
నీరుతోడు యంత్రములు,
మొదలగు వాటిని టిపి ఆవిరినలన గాని,
గ్యాసువలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుత్తు (ఎలక్ట్రిసిటీ) నలన గాని, నడపింపవలయు ననువారు

ఎక్స్ ప్లెటరులకు, స్క్రీములకు
మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరేటరులు
యిండినీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ ఇంజనీరింగు కంపెనీ
లకు ఏజెంట్లుము.

చిరునామా:—

నెం 7, ఆర్మీనియన్ వీధి,
మదరాసు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

ట్వీట్ షర్టు.

మొదటికము ట్వీట్ షర్టులు
డజక్ 1-కి రు. 13-8-0
రెండవకమున ,, 12-0-0
సాధారణకమున 10-8-0
ఇంగ్లీషు రంగులుగల.
షర్టులు 1-కి రు. 2-4-0
వ్రాయున కృత్యము
మూసెడ చొక్కాలిత
యెంకో, కోమల్ల ఎన్ని
కొంగులములో వ్రాయ
వలయును.
మి యాక్సెస్సరీస్ను టైల్ క్లీవరు కేసు వ్రాయుడు.
ల-డను శ్రేణిగల కంపెనీ,
37/38 రత్తనబజారునీధి, మద్రాసు
LONDON TRADING CO
37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

అనుభూత్యాయుక్తేంద్ర నిలయమువారి
యోగక్షయములు.

1. స్వస్థైలము. (గారంటీ) ఎన్ని సంవత్సరములనుండియైనను, వాతమువలనగాని, మరియే గమకలనగాని ముడిగిపోయిన కార్డుగాని, చేతులుగాని, రెండు మూడులు ధృవయోగించిన యథాస్థితిలోనికి వచ్చును. అనేకమందికి బాగుపడినది. వెల బుడ్డి 1-కి రు 4-0-0.
 2. గంధక క్షయము. ఇదివర కన్నడు నెవ్వరిచేతను తయారు చేయబడలేదు. చాల విచారణవైని కనిపెట్టబడినది. కుష్ఠమునకు, కడుపుబొప్పిలకును, దీనివంటిమందులేదు. వెల రు 1-కి 1-0-0.
 3. క్రమనాశని. (పలాశ్రి) ఎట్టి యాసాధ్యమగు పుండ్లను చవలీలగా మార్చును. వెల బుడ్డి 1-కి 0-8-0.
 4. గంధక నారకేశము. ఇది మూడు పూతలలో నెట్టిగట్టబడినది, చిగుమును, రూపుమాపును, వెల బుడ్డి 1-కి 0-4-0.
 5. క్షయకాశీ హాదము. ఇది పలువిధములగు మూతలకలచే తయారుచేయబడినది. ధాతువుపీకిని, నైత్యకాంతికిని మిక్కిలి యుపయుక్తము. వెల బుడ్డి 1-కి 0-6-0.
- టి. పి. శ్రీనివాసాచార్యులు. అందు, సన్.
- అనుభూత్యాయుక్తేంద్రనిలయం, శ్రీరావత్రి విశాఖపట్నం.

కుర్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మాకద్ద మీయింటి నెలంకరించు సామానులన్నియు నులభక్రయమునకు దొరకును. చెన్న పట్టణములో మాకంఠె చతుకగా నమ్మువారు లేరు.

మడత కుర్చీ	1-కి	1-2-0
కాక్ వన్ కుర్చీ సాదా	"	2-2-0
డిటో చేతులుగలది	"	8-12-0
ఇనుపమడత మంచము కాక్ వన్ గలది సింగిల్		10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది		12-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు		12-0-0
స్ప్రింగులో టాపు సయితముగల ఇనుపమంచము (సింగిలు)		16-8-0
బీరుకలు 8x4 ఆడుగులు		17-0-0
డిటో 5x8 1/2	28-0-0	డిటో మేలురకం 30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది		8-8-0

కాగ్దులగులో అనేక సామానులు గలవు. వ్రాసిన వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్ను స్వామి పిల్లై అందుసన్
కాగ్దులగులో 41/42 గాటర్ బహుమిది, మదరాసు

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్దేయల కుద్దేశంపబడిన ఆత్మరహస్యగింపవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడన యుండునది, కొన్ని ఏర్పరచబడిన పుష్పములనుండి మాత్రమే తయారు చేయబడినది. ఇందు మద్యసారము చేర్చబడలేదు. నీచేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని బొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపుష్పతోట లోనే గూర్చునట్లుండును ఈ ఆద్యుత్తమైన వేయరకముల పుష్పములనుండి తీయబడిన ఆత్మర యొక్క సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిల్ బహార్ యివ్వమని మీదగ్గరినున్న హెచ్చరికపర సడగవలయును వారితావున లేదని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి విలున 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0, కీ బొమ్మ ఆత్మరగల నెద్దసయితము బుడ్డి 2 0-0 ఈ ఆత్మరలో మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ గూడుచుండు కాగ్దులు డబ్బా 1 కి 0-10-0. ని. పి. ఖర్చుకొనువారును భరించవలయును.

సోలు ఎంటెలు-ఆంగ్ల ఇండియన్ డ్రా కులకల్ కంపెనీ, 155 జామా మసీదు. బొంబాయి.

గుడరాను ఏజెంట్లు:- మెహతల్ ప్రభుత్వ తం మూర్తి నెం 23, చై నాబజారు రోడ్డు, పనరు బజారు సమీపం మదరాసు.

ఆ.భూ.నో.ర.

కలరాకు మంచిమందు?

తప్పకవిషూచి నివారించు!

ఎట్టి సమయమునం దెట్లు ఈ బొంబధనేవ చేయవలసి నదియు, మందుబుడ్డికి చుట్టియుండు కాగితమువలన నులభ ముగ తెలిసికొన నగును. అట్టివిధుల ననుసరించి ఉపయోగించ బడు ఈ బొంబధరాజము, మృత్యువ్యర్థరూపమనదగు ఈక్రూర వ్యాధిని ప్రజాయుధమువలె గుణపరచు చున్నది. వేయే! ప్రాణమునందాసక్తిగల ప్రతివారును దీనిని తిరుణమునం దుపయోగించి ప్రాణదానమును పొందుదురనుట నిక్కము, నిక్కము ఒక బుడ్డి వెల రు. 1-0-0; డబ్బా బుడ్డు వెల రు. 10-0-0 ఆయుక్తేంద్రభూషణ నోరి. రామశాస్త్రి, ఎ. కె. ఎ. సి. ఆయుక్తేంద్రనిలయమ్, బెజవాడ

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవనంట్టి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిహాస్యపు బొంబధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిగములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుంస కత్తము పోగొట్టుటకు యితరుమించినది లేదు. జన్మోద్దియ దుర్వినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి శరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కారితీయు నిచ్చును. 20 నిధములగు పేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంజీవనంట్టిది "నర్వజీవన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుక్తేంద్రనిలయంబుగనును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0 పోటీజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.
16 వృష్ణ మొదలివీధి, తిరునల్లిక్కేటి మదరాసు.

ఉత్తరరామచరిత. 0-2-0
అభినవమోహనము. 0-2-0
ఈ రెండును మనోహరములయిన నాటకములు.
ద్వితీది, బ్రహ్మానందశాస్త్రి.
తుని-గోదావరిజిల్లా.

విశ్వనిఘంటువు. (సటికము.)
డెమ్మి 1/4 పుటలు 520, శ్లోకములు 2250,
వెల 2.8 0 పోటీజీవేరు.
అడ్రాసు. జి. శర్మ. కోటిపల్లి, గోదావరిజిల్లా.

కలరాకు సిద్ధోషధము

000-కి-౬౬-గుణము.

తప్పకయేదశలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూత్రమును ధారాళముగను ఉష్ణమును స్థిరముగను
వుంచును.

ఇతరదుర్గుణముల రానివ్వదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం - బు-0 0-12-0. మాత్రమే.
విషూచి సంజీవని - మా-0-2

ప్యాకింగు పోస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గిరరైలుస్టేషనును దెలుపవలెను.

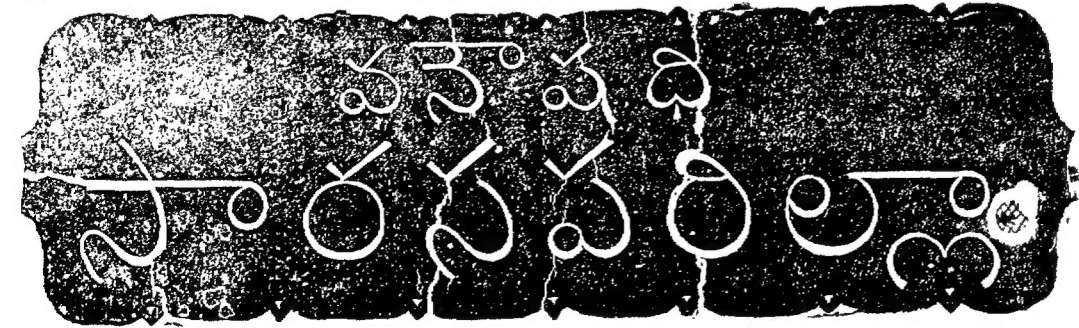
వైద్యకర్త పండిత డి. గోపాలాచార్యు,

ఎ. వి. యస్. వి. యం. బి.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

బి. టి. మదరాస్.

తెలిగ్రాం అడ్రాసు
పండిట్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మాయ సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును. శల్మిష్టి, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితౌతువులకు శుద్ధినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.
డాక్టరు డి. బి. సావంత్. ౧౪౪. ఫనసవాడి. నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

ఫ్లారెన్స్ నైటింగేల్ కన్య:

[పి. జగన్నాథ స్వామిగారు. బి. ఏ.]

[ప్రపంచచరిత్రలో మరవరానిది. ఆగస్టు 13వ తేది.

సరిగా నాలుగు సంవత్సరముల క్రిందట ఇంగ్లాండులో ఫ్లారెన్స్ నైటింగేల్ అను స్త్రీ తల్లిదండ్రులు కలము చేసినది. స్త్రీలకు అందరికి పేరు తెచ్చినది. ఈమె తన సుగుణసంపదతలతో, పురుషునికి ఏమాత్రము మానవసేవలో స్త్రీ తగ్గిపోదలసి ఆమె తన జీవితధర్మముచేత నిరాశపడగా రుజువుచేసినది. ఆమెనుగురించి ఈరోజున కొంచెము తెలిసికొనుట భావ్యము. ముఖ్యముగా మన దేశపు స్త్రీలు ఆమెచరిత్రను విపులముగా చదివి, తాముకూడ అట్లే లోకముకొరకు పాటుపడగలము అను ధైర్యమును, ఉత్సాహమును పొందెదరు అను ఉద్దేశముతో ఆమెచేసిన సుకృత్యమును సంక్షేపముగా వివరించుచున్నాను. ఫ్లారెన్స్ నైటింగేల్ ఇంగ్లిష్ పుట్టియే గాని ఇటలీలో ఫ్లారెన్స్ అనుపట్టణములో పుట్టినది; కావుననే ఆమెపేరులో ఆజన్మసలమునుకూడ కలిపివారు. పుట్టడమే అక్కడ. చిన్న తనములంతా ఇంగ్లాండులో దెప్పి అనుభాగములో ఆమె తల్లిదండ్రులములో గడచినది. చిన్నప్పటినుండి ఆమె దయా స్వభావము కనబడతూఉండేది. బాధనుచూచి ఓర్పు లేక పోయేది. ఎవరు బాధపడతూఉన్నా తనకే ఆబాధ కలిగి ఉన్నట్లు విచారించేది. పక్షులను, మృగములను అతిజాగ్రత్తతో పెంచేది. వాటి సుఖముకొరకు మిక్కిలి పాటుపడేది. తుదకు తన ఆటలలోకూడా ఈ భావమునే కనుబరచేది. తన ఆట బొమ్మకు దెబ్బతగిలితే దానికి ఏదో బాధగాఉందని మును కట్టు కట్టుతూఉండేది.

ఆమెతండ్రి ధనవంతుడు. ఆ గ్రామములోఉండే మత గురువు ఈ నైటింగేల్ కుటుంబమునకు స్నేహితుడు. ఫ్లారెన్సుకు అతనివద్ద చాలాచనపు. అతనితో కలిసి తరుచుగా పల్లెలోనికి వెళ్లుతూఉండుటచేత, అక్కడిరోగులను, వాళ్ళకి ఆసుతగురువు చేసే చికిత్సలను చూస్తూ ఉండేది. ఈ పిల్లకూడ ఆ చికిత్సలలో వానికి సహాయము చేస్తూఉండేది. అందుచేత ఆమెకు సహజమైన దయ, కరుణ, జ్ఞానదాత్యము, ఓర్పు, బాధ నివారణమందు అభిలాష మొదలయిన గుణములు దృఢపడు తూఉండేవి. ఆలాగే ఆమెకిలము మారుతూఉండేది.

ఆ గ్రామములోఉండే గొల్లలకు పెద్దయిన రాబర్ట్ అనేవాడు వీళ్ళకు తరుచుగా కనబడేవాడు. వానితో కలిసి ఉండేది వాని కుక్క, ఒక నాడు ఆలాగు వెళ్లుచుండ రాబర్ట్ ఒక్కడే, కేప్ (కుక్క) లేకుండా కనబడ్డాడు. "రాబర్ట్ కేప్ ఏది" అని నైటింగేల్ అడిగేసరికి, కండ్ల నిండా నీళ్లుపెట్టుకొని, దానిని ఎవరో దుర్మార్గులు రాళ్ళతో కొట్టివారు. కాళ్ళమీద పెద్దదెబ్బతగిలినది. ఎముక వింగిందేమో అని తోస్తుంది. దానిబాధచూడలేక, ఆబాధ నివారించవలెనని నాకేమిచోచక, ఉరిపెట్టి "అని ఏడ్చివేసినాడు. ఫ్లారెన్సుకు కేప్ ని చంపడము అన్న తలంపు క్రూరముగా కనబడినది. ఆమె గుండె కదగినది. తన కనికరమును తెలుపుతూ "నిజముగా దాని ఆవస్థలంత చెడ్డదా? అయినా చూదాము. అది ఎక్కడ ఉన్నది" అని అడిగి, వెంటనే రాబర్ట్ యింటికి పరుగెత్తినది. కుక్క ఏడుపులు ఎదురుగుండా గుడిసెలో విసబడ్డవి. తలుపు తోసేసరికి, కుక్కకరవవచ్చింది. ఎవరో వైవాళ్ళు తనయజమానునియింటిలో ప్రవేశిస్తూవున్నారని ఎంతబాధ పడుచున్నను, తనధర్మమును తాను మరవలేదు. ఆ కేప్! నైటింగేల్ భయ పడకుండా దానిని తలపై మెల్లగా తట్టేసరికి, కేప్ పోల్చింది ఆచచ్చినవాళ్ళు దొంగలుకారని. ఇంతలో మతగురువు కలిసినాడు కేప్ తోకాడిపు నైటింగేల్ కళ్ళపై చూస్తూఉంటే, మత గురువు దానిదెబ్బను పరిశీలించిచూచి, ఎముక విరగలేదనన్ని తేదీసికట్లోబాగాకాచి, కట్టుకట్టితే బాధతగి దెబ్బమానుతుం దనిన్ని చెప్పేసరికి ఫ్లారెన్స్ నివృణచేసి, నీళ్ళుకాచి దగ్గరనే పడివున్న ఒకచింప జాబ్బాను తీసుకొనివచ్చి మతగురువు చెప్పినట్లు కాచి కట్టుకట్టింది. అప్పటికి చికిత్స పడ్డది. మతగురువు ఇంటికి పోదామనిఅంటే, కేప్ పరుండనిది తానురాననిన్ని ఇంటికికబురుపంపమనిన్ని చెప్పింది. కానికదలిసినది కాదు. కొంతసేపు చింతింపాత కేప్ పరుండినది. మతగురువుతో కలిసి ఇంటికివెళ్ళు తూఉండగా తోవలో కనబడ్డరాబర్ట్ కుక్కతోకాడు. ఆవసరము లేదని శుభవార్త చెప్పిపోయినది. అప్పటి ఆకేప్ బాగు అయ్యేవర కు రోజూ రెండుపూటలువెళ్లి దానియొగ డేమును కను కొంటూ ఉండెను. నైటింగేల్ ముందుచేయ పోవుదానికి ఇట్టి పొరంభము.

నైటింగేల్ కు చదవను వ్రాయను విద్యబాగా చెప్పించివారు. ఆమె తల్లితండ్రులు అన్నిటికంటే ముఖ్యముగా కట్టు పనిని, సంగీతమును బాగుగా నేపిరిరి. ఈమె గొప్ప ఇంటి పిల్ల అందుచేత ఈమెరాగానే రాణిగారి సహవాస సంఘ ములోచేర్చుటకు ఆమె తల్లితండ్రులు ఆమెను లండన్ కు తీసి కొనివచ్చివారు. రాణిగారు కొద్దుకువెళ్లిరి గాని అక్కడ అంత గా అందరితోను కలియలేక పోయిరి. ఆమె తనకాలము నంతను, ఆసుపుతలు, రత్నకాలములు చూచుటలో విని యోగపడినది. ఈజ్జానమునున్నది చేవకో వాయలనని, యూరో ప్ లో ప్రసిద్ధి కెక్కిన ఆసుపుతలను, ఆలయములను చూవలయు ననియు, అక్కడిచికిచ్చివిషయములను నేర్చుకోవలయుననియు తీర్థయాత్రకు బయలుదేరినది. జర్మనీలో, ఉన్న ఒక ఆలయ ములో ఉండి పనిచేర్చుకొనినది. అక్కడ అధికారులు ఈమె చూపించిన ఆ శక్తికిని, సామర్థ్యమునకును చాల నా శ్చ ర్యపడెరి. ఆచచ్చటించి వచ్చి తనస్వదేశములో ఉన్న లండన్ ఆలయముయొక్క ఆధిపత్యమునువహించి, దానిని అభి వృద్ధికి తెచ్చుటలో తనద్రవ్యమును, శక్తిని ఏమాత్రముదాచక వినియోగపరిచినది. ఆమెరాకముందు ఇంగ్లాండులో చికిత్స విషయక జ్ఞానముగలవారులేరు. యుద్ధములో దెబ్బలుతగిలి బాధపడువారిని సంరక్షించుట ఏలాగో తెలిసినవారు లేరు. అట్టి స్థితిలో లండన్ ఆలయముయొక్క ఆధిపత్యము తాను వహించి దానిని ఇతరదేశములలోఉన్న ఆసుపుతలతోసమాన మైన స్థితికి తెచ్చినది.

ఈరోజులలో రషియాకు, ఇంగ్లాండుకును, క్రిమియా అనుదేశములో యుద్ధము ఆరంభించిరి. అచ్చట శతకాలము ఘోరము. నెప్ టెంబర్ లో యుద్ధము ఆరంభించినది అని పే రుగానిబాగా చరితకాలములోనే యుద్ధమంతయుజరిగినది. రషి యాకుంటేచలియేఘోరమైన శత్రువు. ఆమెను ఇంగ్లిష్ సేనలకు రషియా చక్రవర్తి అన్నట్లు నాకు గొప్పసహాయముచేయు నేనాధిపతులు ఇద్దరు ఉన్నారు. జాన్ బ్యరన్, ఫిబ్రవరి. ఈచరికి లాంగేరు. ఇంగ్లిష్ సేనలను, బయలుదేరేటప్పుడు మంచి ఏర్పాటులుచేసికొని ఉండిన చాల మట్టుకు బాధ నివారణ అయి ఉండును. కాని అంతయు గందరగోళంగా ఉండెను. వచ్చిన సంభారములు అందలేదు. అందినవి పనికిరావు; పనికి వచ్చునవి శత్రువుచేతిలోపడిపోయినవి. నెబాల్టాపూలోలిండి లేక సేనలు పడిఉండగా వాల క్లాలో ఆహారపదార్థములు కుళ్లిపోవుచుండెను. తిండి చాలదు; జబ్బులు పుబలు చుండెను. ఎంతఘోరము! రోగులు, దెబ్బలుతిన్నవారు ఆసుపుతలలో పడిఉన్నార; చికిత్సకు ఉన్న డాక్టర్ లు చాలరు; సంరక్షణకు దాడులు లేరు.

ఈదుఃఖినిని తెలియచేస్తూ ఒక వార్తా పత్రికలో ఇట్లు వ్రాసారు. "క్రిమియాలోపడిఉన్న బిడ్డలను ఆదరించుటకూ సంరక్ష చేయుటకూ కనికరము, ఉత్సాహము గలిగిన తల్లిలను ఇంగ్లాండ్ దేశమాత కనలేదా? ఇంగ్లాండ్ వని తలకు స్త్రీగుణ ములు మారిపోయినవా?" అన్న మొదలదేశములో విసబడగానే చందాలు ఎత్తేవారు కొందరు; దుస్తులు కుట్టేవారు కొందరు; మేజీలు అల్లేవారు కొందరు; దుప్పట్లు నేసేవారు కొందరు; ఇట్లు దేశమంతటా శ్రమపడివారు. పర దేశ ములో తూర్పు భూమికి వినిపిస్తూ ఉన్నవారి బాధను తగ్గించడముకొరకు. అంతేకాదు, చికిత్సచేయుటకున్నా, సంరక్ష చేయుటకున్నా దాడులు కావలసి ఉండెరి. తాను వెల్లెద ననిన్నీ అనుమతి ఇప్పించవలసిందనిన్నీ నైటింగేల్ యుద్ధమునకు అధిపతియైన వానికి వ్రాసింది. ఆమె ఉత్తరము అందక ముందే ఆఅధికారి ఆకోరికనే తెలుపుతూ నైటింగేల్ కి వ్రాసాడు. వెంటనే నైటింగేల్ తన స్వంత ద్రవ్యమును కొంతచందా మొత్తమును కొంత పట్టుకొని, 37 దాడులనుకూడ బెట్టి బయలుదేరినది. ఆమె వస్తూఉన్నదన్న వార్త విని కంగిపోతూ ఉన్న నైటింగేల్ నిలవగలిగెను; ఇకవారి బాధ పోతుందని ఆశ పొందెను. నైటింగేల్ స్కూటారి ఆసుపుతలకి చేరేసరికి చాలాజానా యు ద్ధము ముగిసినది. దానిలో దెబ్బలుతగిలిన వారుకూడా వచ్చి పడ్డారు. ఆసుపుతలలో అఖరుసరికి 10,000 రోగులు ఆనాఁ మెళ్లి పరిమితిగల స్కూటారి ఆసుపుతలలో పడి ఉన్నా దానిలో కాలు పెట్టి నిలబడ దానికై నా లేకుండా ఉండెను. వండినవస్తువు ఏదోతెలియదు; రోగులకు రుచిగాను, పథ్యముగానులేదు. రోగుల పక్కలు, కంపుకొట్టుతూ ఉండెను. చుట్టూ కలష, ఉండెను. ఆహారము, గాలి, నీరు అన్ని చెడిఉండెను లకు చికిత్స తిన్న గాజుగుట్టలేదు. సుఖానులను ట, ఉన్నవాటిని జాగ్రత్త వెట్టుట, కావలసినదానిక గవరుచుట; రోగులకు ఉన్న బాధలు ఏదోకనివెట్టు చేయవలసినచికిత్స జరిగేటట్లుచూచుట, వాళ్ళకు

ములు రుచిగాను, బలకరమైనవిగాను ఉండేటట్లు కనిపెట్టుట; ఈవిషయములు అన్నీ ఆమెచేయవలసినవై ఉండెను. అందు కొడుకు నిద్ర, ఆహారము రెండులేకుండా ఒక్కొక్కప్పుడు ఉంటూఉండెను. అప్పుడప్పుడు ఇరవై ఘంటలు నిలబడిఉండి రోగులకు సంరక్షణ చికిత్సచేయుస్తూ ఉండేది. రాత్రి దీపము పట్టుకొని వాళ్ళపరుండిఉన్న హోలోనికీవెళ్లి వాళ్ళయొగ డేములు కనుగోనేది. ఉరడించి కొందరిని, నవ్వింపింకొంద రిని, ఆశకులుగజేసి మాటలాడికొందరిని, బుర్రడిచికొందరిని ఈలాగు అందరిని సంతోష పెట్టేది. అందరు ఆమెతో మాట్లా డుటకు అవకాశములేకుంటే ఆమెనిడను మద్దాదైనా నిద్ర పోయేవారు, ఆనైటింగేల్. వాళ్ళకు తల్లిగానుండి వాళ్ళకృతజ్ఞ తను, విశ్వాసమును పొందినది. ఆమె మొదటిలో నూటికి 42 చొప్పున చావుఉండెడి; ఆమె పనిచేయడము ఆరంభించిన తరు వాత నూటికి 2 చొప్పున చావు ఉండెను.

యుద్ధము పూర్తిఅయినదిగాని ఇంకారోగులు ఉండుట చేత వాళ్ళకొరకు ఆమెకూడాఉండెను. అక్కడ ఆమెపని పూర్తిఅయ్యేవేళకు ఆమెకు ప్రబలమైనజబ్బుకలిగింది. ప్రాణ హాని కలుగుతుండేమా అని భయపడ్డారు. ఈవార్త ఇంగ్లాం డులో తెలియగానే, ప్రార్థనలుచేసి, కళ్ళనునని ప్రార్థించే రట. ఆమెజేమము కొరకు ఇంగ్లాండ్ ప్రజలందరూ వెంటనే ఆమెను తీసికొనివచ్చుటకు ఒకయుద్ధవానను పంపేరు. రాణి గారు, కాని సంఘముఅన్నా, సుప్రతిఅన్నా ఈమెకు లజ్జ, భయ మున్నా. అందుచేత ఎవరికి తెలియకుండా స్నిత అని పేరుపెట్టు కొని, ఫ్రెంచిబిడ్డలోవచ్చి మారుమూలచోపులో దిగి తనఇంటికి వెళ్లిపోయినది. తరువాత రెండువారములకు తెలిసినది ఆమెరాక సంగతి.

మాతృదేశముకొరకు పడిన కష్టములకు క్లాఫిస్తూ ప్రజ లందరు కలసి ఆమెకు కానుకగా 50,000 పా. (750,000రు) ఇచ్చే, వాటిని వెట్టి రత్నకాలయము ఒకటి కట్టించి దేశస్థుల ఆరోగ్యము కొరకు ఇచ్చివేసినది. అదే నైటింగేల్ ఆలయమని పేరుతో ఇప్పటికీ క్రిస్టిగాంచి ఉన్నది. క్రిమియాలో ఆమె పడిన ఆయాసమునకు ఆమె దేశారోగ్యము చెడిపోవుటచేత, ఇక ముందు ఏకార్యములోను మిగుల పాటుపడ వీలులేక పోయెను. అని విశ్వాస్తూ ఉండెను. చికిత్సగురించి స్వామిధన మును తెలియచేస్తూ చిన్నగ్రంథములను రెండింటిని వ్రాసినది. ఆమె తిరిగి ఆమెకాలలోను, జెర్మనీలో ఆక్రాకాలలోను యుద్ధ మైనప్పుడు గవర్న మెంట్ వారు ఆమె సలహాల ప్రకారము ఏర్పాటులు చేయించేరు. ఆమె మాట అంటే మిక్కిలి గౌర వముతోను ఆదరముతోను ఆమెడించేవారు.

ఈమె చూపిన ఆత్మముఖ త్యాగమునకూ, ఓర్పుదయ, కరుణ మొదలగు స్త్రీగుణ సంపదకూ, భూతిదయకూ, క్లా ఫిస్తూ విక్టోరియా రాణిగారు వ్రజములలో నిర్మితమైన క్రాస్ గురుతుగాఉండే (మతగురువు) ఒక అలంకారమును కానుకగా పంపేరు. టర్క్సునుల్లాకూడా విలువగల ఒక కంకణమును బహుమతిగా పంపేరు ఇట్లు మెప్పునుపొంది లోకోపకారము నకు మానవ సేవకు తనశక్తిని ధారపోసిన ఈమె 90 సం. పూర్తిగా జీవించి 1910 ఆగస్టు 13 తేదీన ఈ భౌతిక శరీర మును విడిచి శాశ్వతమైన ఆనందమును పొందుటకు ఆనంద మయనిసన్నిధి చేరినది. ఆమె శరీరమును స్వభావ భూమికి తీసికొని వెళ్లేటప్పుడు ఇంగ్లాండ్ ఉండేవారు బయటకు వచ్చి గౌరవము చూపుటకు కరస్సులను వంచి నిలబడి ఆమెమీద పూజలను సమర్పణ చేసేరు. అలాగే జాండ్రెయా రాణిగారు ఒక పూ పంపేరు. వీరులందరు ఆమెనుసాగసంపినారు. ఆమె చతుర్థులు చాలినది కాద

కాద

1914 సం॥ ఆగష్టు నెల 13-వ తేది

రానున్నవి.

ఈ తేద్యలలో కొంచెము మార్పుండును.

1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 18-వ తేది

దినచర్య.

జర్మనీవారి గుడ్డుపుదండు మ్యూసునదిని దాటుచుండగ
జర్మీయమువారి గుడ్డుపుదండు వారిని సంపూర్ణముగ నాశము
చేసినది.

కృష్ణానదివరదలు.

వెస్టరన్ డెల్టా గ్రామముల గతి

లాకుల, కాలువల, పైనుండి వరదలు పొట్టుట.

I

గుంటూరుజిల్లా సంఘాద్యక్షులు వి. భావనాచార్యులు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

సేనీరోజు ఉదయము 9 గంటలకు బయలుదేరి తాడే పల్లి స్టేషనులో రైలుబండిగినాను. నా నిమిత్తమొక బంటి యెద్దుబండి సిద్ధముగనుండెను. దానిపై పోలగంపాడు పోలిన. అక్కడినుండి మొక్కా కాలువ కట్టవరకు రోడ్డు 4 అడుగుల నీటితో 4 ఫలాంగుల పొడుగున మునిగి యున్నది. బండి వదిలివేయ కలసి వచ్చినది. కొండమీద మౌనమున నెంతో కష్టముతో కాలువ కట్టవరకు పోలిన.

వడమటి మెయిన్ కాలువనీటి.

రోడ్డుమీదనుండి మొక్కా కాలువలోకి నీరు పోతుండ కొందరు కూలీలు అడ్డకట్టవేయుచున్నారు. కాలువలో నీరు పూర్ణముగ నున్నది. హెడ్డు స్థానము తూర్పు పూర్వము నకును నీటి మట్టముకు మధ్య స్వల్పమగు నెడమున్నది. క్రింది భాగముక కాలువలో పడియున్న వరదనీరు ఎక్కట్లుట కల నీరును శీఘ్రముగ ప్రవహించుటకు వీలు కలుగలేదు.

హెడ్డు స్థానము

కృష్ణలోనుండి వెదకాలువకు నీరువచ్చుటకు రెండు హెడ్డు స్థానములున్నవి. అందు మొదటి హెడ్డుస్థానమున కట్టియున్న పట్టు గోడకు పశ్చిమభాగముందు కృష్ణలో 29 అడుగులనీరున్నది. కృష్ణనీరుగోడలోనుండి ఉడుచున్నది. హెడ్డు స్థానమురోడ్డుమీద కొంతభాగమున 6 అంగుళములనీరున్నది. కృష్ణ ఆనకట్టపయిన గమరమి 22 అడుగులనీరు పారుచున్నది. ఇంక రెండంగులముల నీరు రానున్నదని తెలియుచున్నది. అంతనిరే వచ్చునెడల దేశక్షోభకు మిలియుండదు. అక్కడ నొకలాకు గుమస్తామాత్రముకలదు. ఇద్దరు లేక ముగ్గురు కళాసులుకూడ నున్నారు. అందుగురు కూలీలమాత్రము సంచలలో నిసుకపోయియు విసిగ్రముగ కాలుము గడపుచుండిరి. ఈ హెడ్డుస్థానముకు చెరువుకలుగు నేమోయని భయమగుచున్నది. దీనికి చెరువు కలిగిన యెడల రేపల్లె తొనాలి తొనాలి కాలు సమద్రమలోకి పోవలసివచ్చునని తోచుచున్నది. ఈ హెడ్డుస్థానవద్ద ఇంజనీరుగాని తగినంత మంది కూలీలుగాని లేరు. దీనిసమీపముందు రాత్రులు దీపములయినలేవు. తూర్పు హెడ్డుస్థానముకు కట్టివగలియే దీనికివట్టిన తరువాత ఇంజనీరుగ అధికారులు శ్రద్ధపుచ్చుకొందురు కాబోలును! ఈ సంగతులు క్లుప్తముగ తెలియ పరచుచు వెజవాడ డిప్యూటీ ఇంజనీరుగారి కొక యుత్తర మిప్పుడే టిపాకు పంపించినాను. వారు బహుశః రేపటి యుదయమున తగుశ్రద్ధ తీసి కొనవచ్చును.

వరదలో మునిగియున్న గ్రామములు.

గుంటూరు తాలూకాలోని వరదలో మునిగియున్న వెలగపూడి, వెంకటపాలెం, కృష్ణాయపాలెం, తాళ్లపాలెం, లింగాయపాలెం, అప్పరాజుపాలెం, మలకాపురం, మందడం, ఉద్దండ్రాయని పాలెం, రాయపూడి, బోరుపాలెం, హరిశ్చంద్రపురం, వగయరా గ్రామములలో వీధుల వెంబడి నీరునిలకడ నియ్యకుండ పారుచున్నదట. ఆ గ్రామములనుండి నిన్ను మొన్నను వచ్చియున్న వీదజనులు తిరునాళ్లప్రజలవలె నున్నారు. ఈరోజు సాయంకాలం 8 గంటలకు పొగచొడకుత వినిపించి స్త్రీమరు దిగునోటికి వెళ్లి నాను. సుమారు 2 లేక 3 కందల వీదజనము నెక్కించు కొని మంగళగిరి డిప్యూటీ తహశీలుదారుగారు స్త్రీమరు ముందు భాగమున నాతురగతో నిలుచుండిరి. స్త్రీమరు ట్రానకు వచ్చిన వెంటనే చూపురతోనాను స్త్రీమరుదిగి. వారు చేయుచున్న మంచిపనికి వారి కభివందనములు చేయగా, అంకితము విధాయకకృత్యమనియు, తాము చేయుపనికి కభివందనార్హము కామనియు, తమ శాంతవచనములతో చెప్పిరి. అంతట నేను వారి మకాముకుబోయి వారు చూచిన గ్రామముల స్థితినిగురించి ప్రశ్నించినప్పుడు గ్రామస్థుల యిక్కట్లను కొంత గట్టదస్వరముతో వివరించిరి.

స్త్రీమరుమీదినుండి దిగినజనులనీటి.

జనులలో చాలుంది తడిసి కణకుచుండిరి. వీరిలో వృద్ధులు, బాలురు, స్త్రీలును, గలరు. వారి ముఖముపైను జూచినవారికి మేడలు నీరగుననుట యతిశయోక్తికాదు. అది

వరకు దిగియున్న జనులు వారి నెదుర్కొనిరి. వీరును వారును కలసి వెదగ గుంపుగనుండెను.

మర్దుల మాశిక్యంగారు.

వీరు ఏలూరు నివాసులు. వైశ్యులు. వీరికి రేవులో కలప రుకాణమున్నది. అందుచే వీరు తరుచుగ నిక్కడనే యుందురు. వీరి సత్వత్రధర్మము ప్రశంసనీయును. వరద యూళ్లనుండి వచ్చియున్న వీదజనులకు వరదలారంభమయిన గడచినరేల 28-వ తేదీనుండి యన్నప్రదానము చేయుచున్నారు. మరయు నీ గ్రామములకేగాక పాతూరుగండిచే నీటి ముంపులోబడిన నూలేక్కి, రామచంద్రపురం, చిరాగుపూరు మొదలగు గ్రామములకు బోలులమీద వియ్యము, చింతపండు, ఉప్పు, మిఠవకాయలు, ఉల్లిపాయలు మొదలగు తినుబండారములను బంపియప్పడప్పుడు వీదలకుబంచివెట్టించుచున్నారు. ఇదిగాక రెండుమాసములనుండి చుట్టుపట్ల గ్రామములలో కలరామాత్రల నుచితముగ పంచివెట్టుచున్నారు. పయన చెప్పిన స్త్రీమరు రేవునకు వచ్చునప్పుడు వీరెదురుగపోయి వీద జనుల నెంతో దయతో తీసికొనిపోయి యదివరకే సిద్ధముచేసి యుండిన యన్నమును వెట్టి యాదరించుచున్నారు.

సర్కారుద్యోగియులు.

గుంటూరు డిప్యూటీ కలెక్టరు హాబీబుల్లాసాహెబు గారును, మంగళగిరి డిప్యూటీ తహశీలుదారు నందగిరి కృష్ణారావుగారును, వీరికింది యుద్యోగియులును వరదలారంభమయినప్పటి నుండియు నిక్కడనేయున్నారు. వీరందరును లాకు న్యూపరిం టెండెంటు, వార్డు న్యూపరిం టెండెంటును, తాడేపల్లిగ్రామ మునపును ఎంతయో కష్టపడుచున్నారు. ఈ రోజు వయమున డిప్యూటీ కలెక్టరు గారు నూత క్వి వగయరా గ్రామములకు పోయి యున్నారు. డిప్యూటీ తహశీలుదారుగారి క్లర్కులు, కృష్ణరేవును కాచి కాచి 2 గంటలకు భోజనమునకువచ్చిరి. కడచినరాత్రి యంతయు డిప్యూటీ కలెక్టరు డిప్యూటీ తహశీలుదారు లాకునూపరిం టెండెంటుగార్లు హెడ్డుస్థానవద్ద తిరుగుచుండిట్లు తెలియుచున్నది.

పాతూరుగండి.

పాతూరులోబడిన కృష్ణగండి మునుపటికంటె నెక్కివగ పారుచున్నది. ఈమధ్య కొన్నిరోజులు జనులకుగలిగిన శాంతి యడుగంటి మునుపటికంటె నిన్న నేడు జనులు భీతిల్లుచున్నారు. వెనుకటివరదలో ననగా జూలై యాఖిరువారములో గండిపెట్టప్పుడు దానినిపూర్ణుటకు బ్రయత్నించిన యంజనీరులు వరదలు తగుటతోనే మరింతశ్రద్ధగ గండిపూర్ణుటకు బదులు అట్లుచేయక యాప్రదేశమునుండి వెదలిపోయిరి తెలియుచున్నది. ఈ కారణముచేతనే గండి పూడినదికాదు. పాపము! తిరిగి వరద వచ్చునని వారనుకొని యుండరు. ఎట్లును నెంతజనమునయిన డెట్టి గండిపూర్ణుటకుటయు నిప్పటివరదలో మునుపటికంటె హెగండిచ్చగుచుండుటయు, ఇంజనీరునాలోపమునక తీరదు. దీనికి వీరు తర వారులేల కాగూడగ?

తెనాలిరేవున తాలూకాలోని

ఈతాలూకాలో చాల గ్రామములు నీటిలో మునిగి, వేనియున్న వరిపయిని యాకతుపోయినది. నాటుటకు నానున నకించినది. ఇతర ప్రదేశములనుండి నానును తెప్పించుటకు నారంభించగా తిరిగి వరదవచ్చినది. తెచ్చిననాను రయిల్ స్టేషనులోకుట్టి పోవుచున్నది. వరినాటుకాలముగదచిపోవుచున్నది. వరదలవాధ ముందు లేకున్నను నీవరదతగుసరికి కనిపము 15 దినములయిన పట్టును. ఈనందత్తగము వరిపంట పండదు. రెండు మాస మునములలో పండు వరిబాతి యేదయిన నున్నయెడల గానిని పయించేయుటకు బ్రజలను త్రో త్నా హ పర్యుక్త లికావీలు గయితులకచ్చి సాయముచేయుటకును ఆననుడైన నితర సాయములుచేయుటకును బ్రభుత్వమువారుద్యవలంప కలసియున్నది.

వెదకాలువకు గండికట్టు ప్రయత్నము.

కృష్ణనీరు గండగండి వెదకాలువలో బ్రవహించుటకు వలన కృష్ణవద్ద హెడ్డు స్థానములకును, దుగ్గిరాల హెడ్డు స్థానములకును భంగము కలిగుననెడి యుద్దేశ్యముతో వశేశ్వరం,

దుగ్గిరాలవద్ద, కాలువను తెగకొట్టుటకు ఎక్కికట్టవేపు యంజనీరుగారు బ్రయత్నించగ కయతులడ్డుపడిరనియు, గల భాజుగునని భయముగలుగుచున్నదనియు, తంతి సమాచారములు వచ్చింట్లును నిన్నటిదినము ఉదయమున జిల్లా కలెక్టరు గారి ప్రదేశమునకు బోయింట్లును తెలియుచున్నది. నిజమయిన వస్త్రమాము రేపటిరోజున దెలియవచ్చును. దాని వివరము ముందు వెలంపబడును.

II

పదియవ తేదీనతమ జరిగినసమాచారము ముందే తెలిపి యుంటిని. 11-వ తేదీయదయమునకు రివరుపోలీసువారు కొంతమంది వచ్చిరి. 10 గంటలకుగరికి శ్రీగుంటూరుజిల్లా కలెక్టరువారగారు దుగ్గిరాలకు దయచేసిరి. ఇంతకు ముందు గనే తెనాలితాలూకా తహశీల్దారుగారు ఎరువ గ్రామముల నుండి విచ్చేసిరి. శ్రీ కలెక్టరువారగారును ఎక్కికట్టవేపు ఇంజనీరుగారును, శ్రీతహశీల్దారుగారును కలసి కొంతనేపేది యో యోజన మొనరించి ఎచ్చట గండికొట్టవలెననినను ఆయా ప్రాంతపు ప్రజలు తమయిక్కటలు మొరదెట్టుకొనుచుండ హి రెల్లరునుకలసి ఎచ్చట కొట్టునునినెదరో అచ్చట కొట్టునున్నామని నెలవిచ్చిరి. మధ్యాహ్నము బంటిగంటకకు విరామ మిచ్చిరి. కాలర మిక్కిలి ప్రమాదకరముగా పోయ్యుచున్నది. కొలతబద్ధలు మునిగిపోవుటచే కొలత తెలియుటలేదు. లాకుల సంగతి చెప్పవలసిగావున్నది. ప్రజలకష్టమంతకు మితిమీరుచున్నది. నీరుగ్రామములపై బడవండడకట్టి లాగుటదు సరముగావున్నది. కాలువనీటిని ప్రక్కయూళ్లను చూచినప్రతి మానవుడును భీతిలుటదక్కవై ద్యమవలంబించుచాకొక్కడను గానరావండీరి. కాలువకట్టలవెంటను లాకులయొద్దను అహో గాత్రంబులు నిద్రలేక శ్రమపడు నీ ప్రాంతపుప్రజల జూచిన నెట్టికకననకును మృదయము నీరుకాకమానదు. 11 వ తేదీ మధ్యాహ్నమునై అధికారులు మువ్వరుకలసి “ఎచ్చటగండి కొట్టుట మిక్కిప్పుడు” అని ప్రతియూరివారిని ప్రశ్నించగా ఎచ్చట కొట్టుమనినను కష్టమగు పడుచుండినందున నెటులను చెప్పబాలక ప్రతివారును మీ యిష్టము సారముగా నొనరించువుదని చెప్పిరి. అంతట శ్రీ ఎక్కికట్టవేపు ఇంజనీరుగారు లాకులకును, గ్రామములకును దొనమువచ్చును గాన స్వరితముగా నీరును వెడలగొట్ట వలెనని తొందర వెట్టుచుండినను శ్రీ కలెక్టరు వారగారు భయములేదు నెప్పుకొంపవచ్చునని ప్రార్థన చెప్పి మరల రేవుకచ్చెనని సాయంకాలము 6 గంటలకు మోటారుకారుమీద గుంటూరుకు పయనమైరి. అంతట వెనుకటి దినములవలెనే రాత్రిపూట ప్రాణముల చిక్కబట్టుకొని కాలువలవెంట శ్రమపడుచుండిరి. రాత్రి బంటిగంట యగు వరకు దుగ్గిరాల లాకువద్ద నీరు 2 అంగుళములు తగినను. కారణము విచారించగా వెరకలపూడి గ్రామమునకు సమీపమున మెయిల్ కెనాల్ తూర్పు కట్టకు గండిపడి ప్రవాహము తూర్పునకు మరలివడట. ఆనీరు దిగువ వరదలో కలసిగడి. వెరకలపూడి గ్రామమును ముట్టడించిగడి. మోరంపూడి ముట్టడియగుటకు సిద్ధముగావున్నది. గండియిప్పటికి సుమారు 25-30 గజములై నది. ఇంకను కట్టికోయ్యుచున్నది. ప్రవాహ ముమితమైనది. వెజవాడ ఆనకట్టపై 21 అడుగులున్నవి. ఈ ప్రవాహమున, క్రిందప్రవాహమును నేకమై పువ వింతయు జలమయము గావింపుచున్నవి. వెరకలపూడి గ్రామజనులు చాలముటకు మెయిల్ కెనాల్ కట్టకుచేరి. తెనాలి, తహశీల్దారుగారాప్రాంతముల కరిగిరి. ఈనత్తరపు వరదలు చూడ లోకమునంతయు నొక్క పర్యాయముయంచునొనిననుచున్నది. శ్రీ కలెక్టరువారగారు తిరిగి విచ్చేసి నెయిల్ కొంచెము తిగుటచూచి కొంతనేపుండి గుంటూరుకుకరిగిరి.

III

మా మంగళగిరి విలేజువని యొద్దనుండి మాతాలూకా తహశీలుదారువారు వచ్చి ప్రార్థనయు పంతులు గారును, డి. డి. డి. డి. డి. ఇంజనీరుగారును, పాతూరు గండిని పూర్ణుటకు పరిచేయుచున్నారు. ఎన్ని విధముల నెంత శ్రమపడినను గండి పూర్ణుటలేదు. ప్రవాహము కృష్ణపై వెదగయవ్రమువలె ప్రవహించుచు పాతూరు, గండిపాడే, కుంకన పల్లి మొదలెప్పుడి, మా లేక్కి గ్రామాదులపై బడి, మిలిలేని నెచ్చరి కలుగజేయుటయే గాక పురవాసుల ప్రవాసులకేనెను. ప్రాణక్షయము.

9 వ తేదీని వేంకటపాలెం గ్రామనివాసి కృష్ణాయపాలెం వాగున కొట్టికొనివచ్చి ప్రవాహముపైనును సుమృక్కునలో తగులుకొని యెంతగా మాజిల్లాకలెక్టరుగారు తె. య. క. రాయ దొరవారు ఈప్రాణములు కాపాడివారని తెలియుచున్నది. ఇది చాల ప్రశంసనీయును.

ఆంధ్రవత్రిక.

1914 సం॥ ఆగస్టు నెల 13 వ తేది.

గురువారము.

కృష్ణవరదలు.

తగిలినకాలే తగులును, నేగిలినకొంపే నోగులును, అను లోకోక్తి నిజమయినది. వరదలపై వరదలు బంగారువంటిదేశమును బయలుచేసి వదలిపెట్టెను. వి. భయమిక లేదు. పడినయవస్థ పడితిమి. ఏనాలో తెప్పించి పైరు కొంచెమునకు కొంచెమైనను పెట్టుకుందమని రైతులు ప్రయత్నపడుచుండగా కృష్ణవేకి మరల హఠాత్తుగా విజృంభించి ఆకట్టపై 22 అడుగుల యెత్తునకు పాటుచు గండగుండదూరుచు గ్రామముల నశింపజేసినది. గ్రామస్థులను దిక్కులేని ద్రిమ్మరులను చేసినై చినది. మేము ఈ రెండు మూడు దినములుగా ప్రకటించుచుండు తంత్రీవార్తలచుట్టయి తేలికుల వార్తలను బట్టియు కృష్ణగుంటూరు జిల్లాలకు తలస్థించియుండు మహావిపత్తును మాచగనరులు గ్రహింపగలరు. వరదలు మనుష్యాశీనములుగావు. వానివలన నగు నష్టమున కెవ్వరిని దూరుటకు ఏలులేదు. కాని మనుష్యు డడ్డముతగిలి చేసిన ఏర్పాటులుండచోట్ల తగిన జాగ్రత్త తీసికొనకపోయినయెడల నతడు తప్పక నిండాపాత్రుడై కృష్ణవరదలు క్రొత్తలు కావు. ఆహ్లాదకరమైన దర్శన మిచ్చుచునేయున్నవి. అట్టి సందర్భములలో డి. పి. డబ్ల్యు వారు ఒక్క లోపము చూపుటకయినను ఏలులేనిదీని పరిశ్రమ చేసి యుండవలసియుండెను. వారు తమధర్మమును పూర్తిగ నెరవేర్చియుండలేదని మా విలేఖరుల యుత్తరములవలన తెలియవచ్చుచున్నది. ఆ విషయమును జర్పించుట కింతకంటె నెక్కుడు శాంత సమయము కావలసియున్నది. ఇప్పుడు వెంటనే చేయ తగిన కర్తవ్య మూర్ఖింపవలసి యున్నది. వారిముక్తిదాటి వరదలవలననే తూర్పు హైదరాబాదు లిసువన చూడు తూము లెగిరిపోయెను. ఇప్పటి వరదలు ఇదివరకొకటి మహాపకారమేగాక పశ్చిమపు హైదరాబాదుకు భంగముకలిగిన ఒంకి చుచున్నవట. ఆచ్చటనిప్పుడు తగిన కెడ్డయధికారులు డి.పి. డబ్ల్యువారు లేరట! ఇది నిజమైనచో వారు త్వరలో మెల్లని పనిబానుదురుగాకయని నమ్ముచున్నాము. వరదలో జనులుకూడ కొట్టుకొనిపోవుచున్నారట. ఒక్క చార్పాగ్నని కలెక్టరు రాయగారు కాపాడి ఆంధ్రదేశ ప్రశంసకు పాత్రులయినారు. మంగళగిరి తహసీలుదారుగారు మిక్కిలి ససిచేయుచున్నారు. వరదలచే కొట్టుకొనిపోయిన యూళ్ళవారు తడిసితిప్పలై వణకున కుగిరిపోవుచు రక్షణలేక యనభవకుచున్నారు. ఎవ్వరో ధర్మాత్ములు కొందరు శ్రీయత ముద్దమాణ్యము వంటివారు వీరి యన్న పానాదులకు సదుపాయము లొనర్చుచున్నారు. ఇట్టిసంరక్షణయందు వారు బహు స్వల్పసంఖ్యాకులే కావలయును. వరదలచే పీడిత మగు దేశభాగమంతటను నుండు ప్రజలంతయు నొక్కచోటికి చేరజాలరుగాదా! కావున తెలుగు దేశమునకుగలిగిన ఈమహా సూక్ష్మభమును దీర్చుటకు తెలుగుదేశమంతయు ప్రయత్ని పవలసినదై కష్టము నేటితో తీరునదికాదు. వరదలోకవేళ పై వారుగ్రహముండి తగినను నీ సంవత్సరము పైరు కాబోదు. అనేకుల సర్వస్వమును గంగాభవాని కబళించియుండుటచేత ప్రభుత్వమువారు దయదలచి రెమిషను లిచ్చినను కూటికిలేక మూలవారును

న్యనసాయమునకు సాహాయ్యములేక యత్నింపలేనివారును ననేకులుండగలరు. వీరింట్లను పూర్వరక్షింపబడవలసి యుండును. ఇది నిజముగా సాంధ్రదేశమునకు పవిత్రకర్తవ్యము. ఇంటగెలిచి రచ్చలువలయును. దురవస్థలుపడు మన సోదరులకు సాయము చేయలేనివారిము లోకమున తలయెత్తికొన జాలము. కావున నీతరుణమున నైచ్చికముగా పరిశ్రమజేయ నియ్యకొనువారును ఉదార బుద్ధితో ద్రవ్యసాహాయ్యము నియ్యగలవారును కావలసి యున్నారు. కొందరు చనువరుల ప్రోత్సాహమున మేము: జూలైద్రవ సంరక్షణాధిని స్థాపించినారము. ఒక యాంధ్రసుతుడు రుద్రలతో దీని నుపక్రమించినాడు. స్థానికముగా సహాయసంఘ మేర్పడునని నమ్ముచున్నాము. ఎప్పుడును ముందుపడి పనికి బూను కృష్ణామండల సభవాదివరకే యిట్టి సంఘము నేర్పరుపకుండుట శోచనీయము. ఇప్పటికైనను ఉత్సాహమున కార్యాసక్తులై ఆంధ్రదేశమున ప్రజాసేవకులకు కొరతయింపదనుటను ప్రకటించు రని విశ్వసించుచున్నాము.

మహా సంగ్రామమునకు నాయత్వము పై న్యముల పన్నగడలను ప్రకటించుట చేయరాని పనియగుటచేత విశేష సమాచారములు ఇప్పటిలో తెలియజాలవని వార్తల మజారుచేయ నేర్పడియుండు సంఘమువారు తెలిపియున్నారు. సాధారణ వార్తలుమాత్రముకొన్ని తెలియుచుండగలవు. ఆంగ్లభూమి ఆస్తియాపై విగ్రహము ప్రకటించినది. ఆస్తియామాంటి సిగ్గోను ముట్టడించి యున్నది. సర్వయావారు తన పాలిమేలను ధ్వంసముచేయకుండ వారిని మరియొకవైపునకు లాగవలెనని యుద్దేశముగాబోలును. ఉత్తరమున నీ యాస్తియా రుష్యావానికి చిల్లర పోరాటములలో నోడి తన సరిహద్దులలోని యొకపట్టణమును వదలి వెనుకకుజరిగినది. జర్మనీవారు బెర్లియము ప్రాంసు జర్మనీలుకలియు తావుననుండు బెర్లియమునకుజేరిన ఆర్డెనుమండలమున బలముల జేర్చుకొనుచున్నారు. సాధ్యమయినయెడల బెర్లియము రాజధానియగు బ్రెస్లాని ప్రవేశింప యత్నించుచున్నట్లు హింపదగియున్నది. ౩-ని బెర్లియములో జర్మనీవానికిది వరకొక్క విజయమైనను కలిగియుండక పోవుట చేతను జర్మనీపైనికు లుత్సాహ విరహితులుగా నున్నట్లు తెలియవచ్చుచేతను వీరు ఎక్కువసంఖ్యలుగ బెర్లియము చొచ్చుటెల్ల ఒక్కదెబ్బన నక్కడ విరుగుట కేయగునని యోచుచున్నది. మహా సంగ్రామమున నేది యెట్లుగునో యెరుచెప్పగలరు. ఇర్మనీయుద్ధనావలు రెండు యూరోపు తూర్పు చివరనుండు డార్డనెల్లు జలసంధివద్ద విదేశనావలను వెదకుచున్నవట. వీనికి త్వలోనే మోక్షముకలుగు నేమో. ఆఫ్రికాఖండమున దక్షిణ పశ్చిమపు ప్రక్కనుండు జర్మను ఆధినివేతముయొక్క తీర భూమికి మధ్యభాగమున నొక చిన్న బ్రిటిషుస్థానము కలదు. దానికానుకొని స్వకోపమాద, బ్యూడెట్టు బక్కు అను జర్మను పట్టణములున్నవి. ఆపట్టణములలోని జర్మనులు వానిని వదలిపోయినారట. బ్రిటిషువారు వీని నాక్రమించికొందురా? ఇక నుత్తర సముద్రమున బ్రిటనే సర్వాధికారియైట్లు తెలియవచ్చినది. వ్యాపారము డెన్మార్కు దక్షిణఇంగ్లండు లకును నార్వే ఉత్తర ఇంగ్లండులకును నిరాంతరముగా జరుగుచున్నది. ఆంగ్లసామ్రాజ్యమందంతటను సుత్సాహము దిన దినముచు పెరుగుచునే యున్నది.

పభుత్వమువారు ఫిబ్రవరిమాసపు జననమరణపు లెక్కల సారాంశమును ప్రకటించియున్నారు. తమయుత్తరపులో నీలెక్కలు మూడుమాసము లాలస్యమయినవనియు అట్లు ముందుకు కాకుండ శాసనబరి కవిషనరుగారు చూచుకొనవలసినదని యు మందలించినారు ఈలెక్కలను బట్టిచూడగా మనరాజధానియందు జిల్లాలలో పుట్టినవారి సంఖ్య 87,471 మృతినొందినవారి సంఖ్య 71,387. వేయింటికి పుట్టుక 28.2 మరణము 23.0. చనిపోయినవారిలో స్త్రీపురుషులు 100-కి 105.1 వంతునను పుట్టినవారిలో 100 కి 103.6 వంతునను లెక్కయగుచున్నారు. చావులకు కారణమైన ముఖ్యరోగములలో కలరావలన 3,580 గురును, మహూచకమువలన 3,256 గురును, ప్లేగువలన 951 గురును జ్వరములవలన 20,427 గురును గతించియున్నారు. ఈయన్ని రోగములును 1913 ఫిబ్రవరిమాసమున కంటె నిసంవత్సరము ఫిబ్రవరిమాసమున నె యెక్కువతీవ్రముగానుండినట్లు తెలియుచున్నది. 11 తెలుగు జిల్లాలపైకి 7 జిల్లాలలో కలరాయుండ లేదనుట సంతృప్తిరము. ప్లేగు కర్నూలు, బళ్ళారి, చిత్తూరు, ఆనంతపురములలోనుండిట్లును జ్వరములకు విశాఖపట్టణము, కన్నాడజిల్లాలు ఎక్కువమందిని ఆహూతి యిచ్చినట్లును తెలియవచ్చుట విచారకరము. మ్యూనిసిపాలిటీలలో పుట్టినవారిసంఖ్య 6,738 (3,403 గురు పురుషులు, 3335 గురు స్త్రీలు), మృతినొందినవారి సంఖ్య 8,134 గురు (4,104 గురు పురుషులు, 4030 గురు స్త్రీలు), వేయింటికి పుట్టుకలు 33.7, మరణములు 40.5 ఈయంకెలనుబట్టి గ్రామసీమలలో పుట్టుక యెక్కువ, మరణము తక్కువ యనియు, పట్టణములలో పుట్టుక తక్కువ మరణము ఎక్కువ యనియు తేలుచున్నది. ఇది ముఖ్యముగా పట్టణవాసులు గమనింపదగినది. సమయము దొరకినపుడెల్ల గ్రామప్రదేశములకు బోయి ఆయువును వృద్ధిచేసికొన బ్రయత్నించుట తమకు నవసరమనట వారు గ్రహింపదగినది. ఆవవాని, నంద్యాల, గుంటూరు, బళ్ళారిపురములు మహూచకముచే మిక్కిలి నష్టముపడిన స్త్రీలెక్కలు చెప్పచున్నవి. కావున నామ్యునిసిపాలిటీలవారు హెచ్చరిక గొనదగియున్నారు. జ్వరముల విషయమున కర్నూలు, నంద్యాల, తెనాలి, విజయనగరములు ప్రాముఖ్యతగాంచియున్నవి. మనదేశమున కన్నిటికంటె ప్రబలశత్రువుజ్వరము. దానినడంచుటకు ప్రభుత్వమువారు కొంతప్రయత్నము చేయుచున్నారనుట నిజమేకాని ఇంకను నెంతోప్రయత్నము జరుగవలసియున్నది. ప్రజలు తెలివితో తోడ్పడినగాని ఫలము బాగుగ కలుగదు. కావున పరిశ్రమ యవసరము.

సంఖ్యల మ్యునిసిపాలిటీలో మూడు వార్డులును నలుగురు నిర్వచిత సభ్యులును నూడువారు. ఆపురమునందలి ప్రజాపరసాధుమును ఆపురపుమ్యునిసిపాలిటీవారును కోరినందున నిప్పుడు పేటయను వార్డు రెండువార్డులుగా విభజింపబడినది. నిర్వచిత సభ్యుల సంఖ్యమాత్ర మెప్పటివలే నాలుగే. ఈ సంఖ్య మారనప్పుడు అననసర విభాగములేయని సభుకలెక్టరుగా రభిప్రాయపడిరి. కాని ప్రభుత్వము వారు ఒక్కొకనిర్వచిత సభ్యున కొక్కకవార్డును నియమించుట తమ కామోదనీయమని తెలిపి యున్నారు. ఇది మంచిపద్ధతయనియే తోచుచున్నది. దీని ననుసరించి యొక్కొకవార్డున కొక్కొకడే జవాబుదారి యగుచున్నాడు. పూచీవిభజన ముండిన కార్యోత్సాహ ముండదుగాన వార్డులు చిన్నవిచేయవలసి వచ్చినను చేయవచ్చును. ఒక్కవారుకే అనేకులను నియమించుట ఘోషివేయుటయే మంచిది.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ఇంగ్లండు ఆస్త్రియాపై యుద్ధము ప్రకటించుట.

ఆస్త్రియా మాంటినిగ్రోను ముట్టడించుట.

ఆధునిక కురుక్షేత్రము.

ఇంగ్లాండు.

ఇంగ్లాండు శాంతిగనుండుట.

ఆహార పదార్థములు చవుకగుట.

లండను ఆగష్టు 11:— ఇంగ్లాండునందంతటను శాంతిగ నున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు దొరతనమువారే తగ్గించిన వానికంటె తక్కువగ నేయున్నవి. ఇందుచే దొరతనమువారి యేర్పాటు అనవసరముగ నున్నది. చేపలును పండ్లును బహు చవుకగా నున్నవి.

క్రోత్తవారు సైన్యముల జేరుట.

దేశాంతరముల యుద్ధము.

క్రోత్తవార సేతులు సైన్యమునందు జేరుచున్నారు. ఇంతకుముందు టెరిటోరియల్స్ దేశాంతరములందు యుద్ధము చేయ నొప్పకొనిరి. క్రొత్తగాజేరిన సైనికులనుగూడ నితర దేశ ములందు యుద్ధముజేయుట కొప్పకొనవలసినదిగ కోరుచున్నారని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

స్వచ్ఛంద సైనికు లొప్పకొనిరి.

దొరతనమువారు కోరిన ప్రకారము స్వచ్ఛంద సైనికులు పటాలములకు పటాలములు ఇతర దేశములందు యుద్ధము చేయుట కొప్పకొనెదరని తోచుచున్నది.

బ్రిటిషు యోధులకు భయములేదు.

హంగరీలోని బ్రిటిషువారి కాన్సల్ జనరల్ గారు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు. బ్రిటిషువారి ఓడలకు నిరోధు రెట్టి నిర్బంధమును గలుగ జేయలేదు.

జర్మనీవారి యుద్ధక్రమము.

ఆహ్వాని పట్టుకొనుట.

ఆహ్వానలో నొకనిని బెల్జియంవారు పట్టుకొనిరి. వాని వద్దనున్న మాన్యుక్రకారము జర్మనీవారు ఆగష్టు 8 తేదీకి బ్రస్సెల్సు పట్టణమును రి తేదీకి తిరిపట్టణమును జేరుట కేగవలసినిరని తెలియుచున్నది.

టోగోలాండు బ్రిటిషువారి రాక్రమించుట.

బ్రిటిషువారు టోగోలాండును ఆక్రమించిరి. ఇచ్చట 3000 మైళ్లదూరమువరకు వార్తలసంఘ జాలితీరేలేని తంతి కార్యాలయ మొకటి యున్నది. అది బ్రిటిషువారి స్వాధీన మాయెను.

సౌతుమిద్దండు పటాలము.

లండను ఆగష్టు 11:— సౌతుమిద్దండు గుజ్జపు పటాలములలో మొదటిపటాలముగారు దేశాంతరములందు యుద్ధము చేయుదుమని చెప్పిరి. ఈపటాలమునందు మాడు రెజిమెంటు సైన్యములును ఫిరంగులును గలవు.

జర్మనీయుద్ధపుటోడలు.

లండను ఆగష్టు 12:— వార్తా ప్రకటన ఆఫీసువారిట్లు తెలియ జేయుచున్నారు. నొయిరెక్ బెస్సె అను జర్మనీవారి యుద్ధపు టోడలు డార్ డెస్లెస్ జలసంధి యందు దాగి యున్నవని తెలియుచున్నది. వానిని ధ్వంసముచేయుదురని అనుకొనుచున్నారు. అట్లు చేయుటకలస వర్తకమున కుండెడి యాటంకము లేదు.

4700 మంది సేనలొ జేరుట.

దొరతనమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. కేచెనరు గారి పాచ్చరిక ననుసరించి జను లుత్సాహము తో సైన్యమున జేరుచున్నారు. సోమవారమునాడు 12 గంటల కాలమునందు 4700 మంది సైన్యములొ జేరిరి. ఈక్రోత్త సైన్యము

నెట్లు ఏర్పాటు చేయవల ననునది కేచెనరుగారు నిర్దయారణ జేసిరి. స్వచ్ఛంద సైనికులు చాలమంది యుండుటకేసి సియేర్పాటులు గావింప వీలుగలిగినది.

స్వచ్ఛంద సైన్యముల యేర్పాటు.

లండను-ఆగష్టు 12:— కేచెనరుగారు స్వచ్ఛంద సైనికుల జేర్చుచుండిరి. ఈ సైన్యమునందు 6 పటాలములుండెను. స్కాట్లాండు దేశమును కాలబలమువారును అల్బర్టు ముట్టవద్ద జేరుదురు. తూర్పుపటాలములు మారక్స్ కి వద్ద జేరును. పశ్చిమ పటాలములు సాలిస్బరీ మైదానముమీదను విస్ట్ ం డు వారు క్యూరావద్దను జేరుదురు. ఉత్తరపటాలములు ఎక్స్ డజేరవ లసినదనియు సిరపడలేను.

వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు జ్ఞ పికివచ్చుట.

వార్తా ప్రకటన ఆఫీసువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. క్రొత్తగాజేర్చుచున్న సైన్యములలో నొకపటాలమునకు వైట్ పటాలమును జేరిది. ఇంధువలన స్పెయిక్ దేశమునందు తూర్పుము వెల్లింగ్టన్ ప్రభువు నడవినయుద్ధము జ్ఞ పికివచ్చుచున్నది.

సేనలు సమకూర్చబడినవి.

టెరిటోరియల్ సేనల సమకూర్చబడియం దేయగ్యంత రమును గలుగులేదని దొరతనమువారు చెలియ జేయుచున్నారు. ప్రతిపటాలమునందును నిబంధనల ప్రకారముండవలసిన వారందరును నున్నారు.

బర్లింగుహోము జర్మనీయోధులు ముంచుట.

ఇదివరలో బర్లింగుహోమును బ్రిటిషుయుద్ధపుటోడ జర్మనీ వారి సభ మేరైన నొకదానిని ముంచివేసెనని తెలిసియుండెన గద. దానివిషయమై స్టేట్సుమాక్ ప్రతికావిలేధకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. విరోధుల నొకాదశము సమీపించు నపుడు వానిగొట్టులు మాత్రమే వైకగనబడుచుండెను. జర్మనీవారియోధులు వచ్చుచున్నవని తెలియనివానివలె బ్రిటిషువారి యుద్ధపుటోడలు వేగముగబోవుచుండెను. జర్మనీవారి యోధులలోమందుగనున్న సభ మేరైక్ యోధుసమీపంకనే బర్లింగ్ హోమును బ్రిటిషుయోధు దానిమీదికి విసురుగబోయి గొట్టులు విరు గగొట్టెను. వెంటనే మిగిలినవి పారిపోయెను. గొట్టులు పోవుటచేత దారి తెలిసికొనాలక జర్మనీవారి సభ మేరైక్ నీటివైకివచ్చెను. వెంటనే బర్లింగుహోము అను నొడ దాని మీద ఫిరంగినికాల్చి వైభాగమునంతను చీల్చెను. అప్పుడు సభ మేరైక్ యోధు మునిగిపోయెను.

అల్బేటావారి దేశభక్తి.

అల్బేటావ్రజలు మాతృదేశమునకు 5000000 ము సెలలు ఓటుబియ్యము నిచ్చిరి.

దక్షిణాఫ్రికా.

సామ్రాజ్య సైన్యము తీసివేయబడును. లండను ఆగష్టు 11:— కేటెట్రక్ నందు దక్షిణాఫ్రికా దొరతనమువారిట్లు ప్రకటించిరి. దక్షిణాఫ్రికా దొరతనము వారి సలహామీద సామ్రాజ్య దొరతనమువారు తమ సైన్యముల దీసికొనిపోవ నుమ్రతించిరి. దక్షిణాఫ్రికా దొరతనమువారు తమ దేశమును సంక్షోభచెడపని యొప్పకొనిరి. దేశసంరక్షణార్థము సామ్రాజ్య సైనికులసానే కావలసిన సైన్యము నాయత్రిము జేయుదురు.

పటాలములవారు దేశాంతరముల పోవుట.

లండను ఆగష్టు 12:— లంకా మేర ఫ్యూజిలియన్లందు నెం 7 రు, నెం 8 రు, పటాలములవారును టెరిటోరియల్ ఫిరంగి పటాలములలో నెం 5 రు నెం 6 పటాలములవారును దేశాంతరముల యుద్ధము జేయుదుమని చెప్పిరి.

సముద్రముమీద బ్రిటిషువారి యాధిక్యత.

హార్విచ్, యెగ్గురులకును న్యూకాసిలునుండి నాల్గే దేశమునకును యోడల రాకపోకలు జరుగుచున్నవి. ఇందుకే సముద్రముమీద బ్రిటిషువారి యాధిక్యము స్థిరపరుపబడినది. హార్విచ్ నుండి హాలెండులోని హూక్ నకు యోడల రాకపోకలెప్పుడును జరుగుచు నేయుండెను.

ఆహారపదార్థములు చేరనవి.

డెన్మార్క్ దేశమునుండి ఆహారపదార్థములు ఓడల మీద వచ్చిచేరనవి.

ముఖ్యవిషయములు తెలియ నేరవు.

వార్తా ప్రకటన ఆఫీసువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు ఇప్పటిపొట్లాటసమయమున ముఖ్యమైన విషయము లెవ్వియు తెలుపబడజాలవు. బ్రిటిషు సేనలగూర్చిగాని లేక వారలో గల సియున్న రాష్ట్రములవారి సేనలగూర్చిగాని తెలియనీయకుండుట సహజమైయున్నది. విరోధుల సేనలగూర్చియు నీ కారణమువలన నేమియు తెలియదు.

కెనడాలో సైన్యమున జేర్చుకొనుట నిలుపబడెను.

కావలసినసంఖ్యకన్న నెక్కువమంది చేరుటచే కెనడా యందు క్రొత్తవారిని సైన్యమునజేర్చుకొనుట నిలుపబడినది. ఇంతే కాక సైన్యములోని అనేకపటాలములవారు యుద్ధమునకు బోవుదమని చెప్పిరి.

ఆస్ట్రేలియావారి యుత్సాహము.

ఆస్ట్రేలియా యందును క్రొత్తవారు యుత్సాహముతో సైన్యమునందు జేరుచున్నారు.

బ్రిటిషువారికి మాంసము.

క్వీన్స్లాండు వారు క్రేటుబ్రిటునువారికి మాంసమును సరఫరాచేయుటకు చట్టము నేర్పాటుచేయుచున్నారు.

కర్నలు విటకరుగారు.

లండను ఆగష్టు 11:— కేతచిన మే నెలలో ఏవో నేరమువై దొరతనమువారు కర్నలు వికటరు గారికి ఆరు నెలల శిక్ష విధించిరి. యుద్ధము ప్రారంభమైకరువారే ఈయనను విడుదలచేసిరి. ఈయన తనంతటతానే యుద్ధమునకు వెళ్లునని చెప్పినాడు.

జర్మనీ.

జర్మనీవారున్న ప్రదేశము.

దొరతనము వారే తగ్గించిన వార్తా ప్రకటన ఆఫీసు వారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మనీవారి సైనికులలో చాల భాగము పడమటి సరిహద్దునందు జేరుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. వారు భయోన్విల్లు మొత్తము లీక్ష వరకును వ్యాపించి యుండిరి. లొరేయనందు కొద్దిపాటి సైనికులు మాత్రమే గలరు.

జర్మనీసేనలు నామూరుమీదికి వచ్చుట.

లండను ఆగష్టు 11:— లీక్షనకు పడమటనున్న హెన్రెయిజ్లాను జర్మనీవారు బహుభాగ్యతతో శోధించుచున్నారు. నామూరు పట్టణమువై వాయవీమానములు దిరుగుచున్నవి. జర్మనీవారి గుజ్జపుటాలములు ఈ పట్టణము మీదికి వచ్చుచున్నవి. వానివెనుకనే కాలబలమును వచ్చుచున్నది. టిరమ్యంట్లవద్ద గుజ్జపుటాలములకు యుద్ధము జరిగెను.

లాండెను జర్మనీవారు స్వాధీనపరచుకొనిరి.

లీక్షనకు పడమట 24 మైళ్ల దూరములోనున్న లాక్ డెను 6000 మంది జర్మనీవారు స్వాధీనపరచుకొనిరి. వీరయొక్క ఫిరంగులుగూడనున్నవి. ఈందు నొప్పుయొక్క మొత్తక జరుగనున్నదని తెలియుచున్నది.

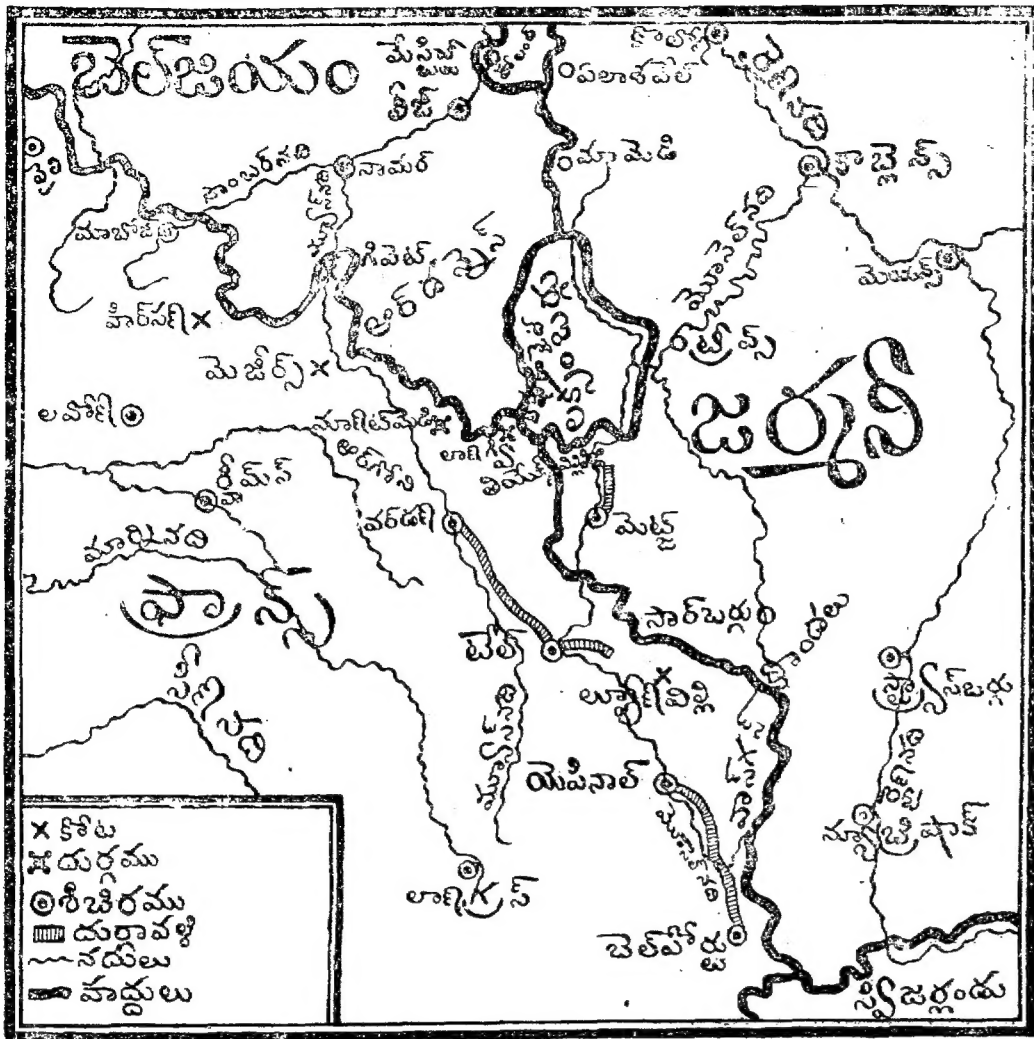
జర్మనీవారు వెడలిపోవుట.

జర్మనీవారు స్వాకృష్టండు, ల్యూడెల్జిట్ట అను రెండ ప్రదేశములనుండియు వెడలిపోయినని కేటెట్రక్ జేరిన యొక వర్తకపుటోడవారు చెప్పుచున్నారు.

గుజ్జపుటాలముల యుద్ధము.

లండను ఆగష్టు 11:— జర్మనీవారి సేనలు లీక్షనకు బెల్జియం దేశమునకును నడచుచున్నారు. జర్మనీవారి గుజ్జపు డిశములు ముందునకు వచ్చుచున్నవి. బెల్జియం క్రెయ సేనలు ముందుభాగమునందంతటను గుజ్జపు డిశములవారి యుద్ధము చేయుచున్నారు.

బెల్జియం ఫ్రాన్సు జర్మనీ సరిహద్దులపటము.

యూరపునగ్రామమునందు ప్రస్తుతము లీజు పట్టణముపై ప్రజల యోచనలు మరలుచున్నవి. అచటను 20,00,000. వైనికులకు మహాసంగ్రామ మొకటిరెండుదినములలో జరుగనున్నది. కాన యాపట్టణపు సంతకే చరిత్రమిచ్చుట వ్రాయబడినది. లీజుపట్టణము బెల్జియము రాజ్యమునందలి లీజుమండలమునకు ముఖ్యపట్టణము. అది మ్యూసునదియొద్దనున్నది. పృథ్వాన మహాభివృద్ధికి వాస్తవము. వర్తమాన కాలమునందు బెల్జియము నందలి పరిశ్రమలకు ముఖ్యస్థానము. యుద్ధోపకరణములు విశేషముగ జేయబడుచుండునుగాన యింగ్లండుహమును బోలియున్నది. లీజు సంపదలకు, సమీపమునందున్న బొగ్గుగనులు మూలము. ఆగనులు పడమటనున్న సెరంగునుండి ఉత్తరమునందున్న హార్ట్లెబర్గకును వ్యాపించియున్నవి. సెరంగునందుకాకైలు కంపెనీవారి యంత్రాలయములు గలవు.

ఫ్రెంచివారు 1794 సం॥ నందు మరమునపాడుచేసి కొల్లబెట్టిరి. 1802సం॥ కొత్తమరము నిర్మింప బడినది. పట్టణ పరిసరములు పాటలు సుందరముగ నుండును. అచ్చట నొక సుప్రసిద్ధమైన సాంకేతికకళాశాల గలదు. ఆకళాశాలయందు సకలకళలు నేర్పబడును.

లీజు పట్టణము సురక్షితమైన దుర్గము. అచ్చటను 12 కోటలుగలవు. బార్లను, ఎలిగ్ని, ఫ్లెరాక్, చాడుఫాం, టెక్ ఎంబోర్గ, బోక్సెల్లెన్ అనునాడుకోటలు కుడిపక్కను, పాంటిస్సి, లయర్స్, లాంటిక్, లోన్సిక్, హాల్స్కో, స్టెమూర్ల దుర్గము లెవమవై పునగులవు. ఈకోటలు ద్వియాల్ హెంటు సేనాధ్యక్షుని నిగ్రాహకత్వముక్రిందను నిర్మింపబడినవి. కోటలన్నియును గట్టిగా నిమెంటుతో గట్టబడి వానియందు మంచిఫిరంగు లమచ్చబడినవి. కోటకోటకు నడుమను నాలుగు మైళ్లదూరమునందు. కోటలను గాపాడుటకు 25 000 వైనికులు గావలసియుండును. పట్టణమునందు 1904 నందు 1,63,582 ప్రజలుగలరు. లీజునదియొద్దనుండుటవలన లీజుపేరువచ్చి యుండును.

జర్మనీవారియుద్దేశము.

లండను ఆగష్టు:— టయిమ్సుపత్రికకు సంబంధించిన యుద్ధప్రణాళి దొకటియు వ్రాయుచున్నాడు.

ఆల్సేసులో రెయినునందు తమ సేనలజేర్చుట జర్మనీవారు మానుకొనిరి. ఆల్సేసునందు జర్మనీవారివైద్యము చాల వరుకు జేర్చబడి యుండుటచే ఆమర్గమున మందుకు నడకురని తెలియుచున్నది.

ఇట్లుచేయుటవలన జర్మనీవా రేవైపునవైనను తమ విరోధులను గొట్టుటకు వీలుండును. ఒక్కసారి యొడించిన మీదట తరిమితిమికిట్టి ఫ్రెంచివారి ధౌర్యసాహసముల చెడర గొట్టవలెనని వారియుద్దేశ్యము.

యుద్ధమునకు ప్రజలసామ్యు దీసికొనుట.

బెర్లినులో నిలు ప్రకటించబడెను. యుద్ధమునకు కావలసినసామ్యు అప్పుగనిర్చుట ప్రజలధర్మము. అందుచే నేవంగున బ్యాంకిలోనున్న 15000000 పానులును తీసికొనబడును.

జర్మనీయుద్ధనావలు.

లండను ఆగష్టు 12:— “గోడెను” “ట్రెస్సెను” అను జర్మనీ యుద్ధనావలు డార్జెల్లు జలసంధిలో శత్రువుల స్త్రీమయలను పట్టుకొనుటకు వెడలుచున్నది.

జర్మను ఖయిదీలు.

ఆహాము లేకపోవుట.

కలకత్తె ఆగష్టు 12:— బెల్జియములో పట్టుకొనబడిన జర్మను ఖయిదీలు తమకు ఆహారములేదని మొరపెట్టుచున్నట్లు

ను,ఆకలిచే బాధపడుచుండుటచే జర్మనుసోల్దరులు శత్రువులకు లొంగిపోవుచున్నారనియు, స్త్రీలుమానుషపత్రికకు ప్రత్యేకము వార్తవచ్చినది.

ఆంగ్లేయుల యుత్సాహము.

ఇంగ్లండులో జనులుత్సాహపూరితులై పనిచేయుచున్నారు. యుద్ధములో బెల్జియంతగిలినవారికి వైద్యసహాయము చేయుటకు కొందరు ధనమిచ్చిరి. కొందరు ఆహారపదార్థముల నిచ్చిరి. ఇవన్నియుకలిసి అననరమయిన వానికంటె మించి పోయినవి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయాసేనలు.

ఆల్ సేనును ప్రవేశించుట.

ఆస్ట్రీయా వారివైద్యములు ఆల్సేసునందు ప్రవేశించి నటుల దెలియుచున్నది.

కోటలు ధ్వంసముగ నున్నవి.

లీజుపట్టణము కోటలింకను పట్టుబడలేదని ఆనుకొనుచున్నారు.

రుష్యా ఆస్ట్రీయాలయుద్ధము.

ఆస్ట్రీయావారు వెడలిపోవుట.

రుష్యా దొరతనమువారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు— ఇదివరలో ఆస్ట్రీయావారికిని రుష్యావారికిని జరిగిన చిన్నియుద్ధములలో రుష్యావారు కలుపాండిరి. ఈ కారణమున ఆస్ట్రీయా వారు రాష్ట్రవిలాఫ్ నుండి వెడలిపోవుచున్నారు. ఇది గతీషియా దేశపు సరిహద్దులందు లక్సెంబర్గుకు సమీపమున నున్నది.

మాంటనిగ్రో ముట్టడి.

లండను ఆగష్టు 11:—ఆస్ట్రీయావారు మాంటనిగ్రోను ముట్టడి చేయుచున్నారు. మాంటనిగ్రో దొరతనమువారు తమ దేశములోనున్న జర్మను రాయబారికి ప్యాసుపోర్టును ఇచ్చి నారు. (ఆనగా వెల్లిపోయితి చెప్పట)

బెల్జియము

దేవాలయమున నిప్పుముట్టుకొనుట.

స్త్రీలు బాలికలు త్రొక్కుకొని చనిపోవుట.

లండను ఆగష్టు 11:— బెల్జియము దేశములోని లవురీ పట్టణమునందలి క్రయిస్తవాలయమున నుపాసన జరుగుచుండగా నిప్పుముట్టుకొనెను. అంతట లోపలగూరుచుండిన వారిలో పెద్దకల్లోలముపుట్టి ఒకరినొకరుత్రొక్కుకొని14మందిస్త్రీలును, బాలికలును చనిపోయిరి. ఏబదిమందికి బెల్జియంతగిలినవి.

లాండనును బెల్జియము వారాక్రమించుట.

లండను-ఆగష్టు 12:—లాండనును బెల్జియంవారు మరల స్వాధీనపరచుకొనిరి.

శరణ

వార్తాప్రకటన పాఠీసువారు నిన్న ప్రచురించిన దాని యందు జెప్పబడిన ఇస్మీనిది బెల్జియం దేశములోనిది. ఫ్రాన్సు లోనిది కాదు.

బెల్జియము సేనలు.

లండను ఆగష్టు 12:— ముందుపోయిన బెల్జియము సేనలవచ్చి నెడ్లసేనలో కలియుచున్నవని బెల్జియము దొర తనమువారు ప్రకటించిరి.

ఫ్రాన్సు

ఫ్రెంచివారి ప్రకటన.

కోటలు సురక్షితముగ నున్నవి.

లండను ఆగష్టు 11:—ఫ్రెంచిదొరతనమువారిట్లుప్రకటించిరి—లీజు మొదలుకొని బెల్జియంతరకు నున్నకోటలన్నియు సురక్షితముగ నున్నవి. చీకటియందు జర్మనీవారిలో కొద్దిమందిమాత్రమే లీజుపట్టణమును ప్రవేశించిరి. ఫ్రెంచివారికిని జర్మనీవారికిని చిన్న చిన్న యుద్ధములు జరిగెను. ఇవి అంతగా ముఖ్యమైనవికావు. జర్మనీవారితో పోరాడినపుడెల్ల ను ఫ్రెంచి గుఱ్ఱపురొత్తులు తమ యాధికృతను వెల్లడించిరి.

హాలండు.

ఫిరంగిమోత విపరీతము.

లండను ఆగష్టు 12:— హాలండుదేశమునందలి లింబర్గ పరగణాలోని మాస్ట్రీచ్చినుండి ఈ క్రింది టెలిగ్రామువచ్చినది:— నేటి ఉదయము ఫిరంగుల మోత విపరీతముగ వినవచ్చినది. మోత ట్రాంగ్రెసు పట్టణముపై పునుండి వచ్చినది.

ట్రాంగ్రెసు బెల్జియము దేశమునందలి లీజు పట్టణమునకు 20 మైళ్లదూరములోనున్నది.

హిందూ దేశము

సిన్ధూ

ఇంగ్లండు ఆస్ట్రీయాపై యుద్ధము ప్రకటించుట.

సిన్ధూ ఆగష్టు 13:—ఇంగ్లండు నిన్నరాత్రి ఆస్ట్రీయా మీదకూడ యుద్ధమును ప్రకటించినదని సిన్ధూనగరములోనున్న వార్తలపరీక్షకునిద్వారా తెలియవచ్చినది.

భారతీయుల రాజభక్తి

మహారాజుల సహాయము.

సిన్ధూ ఆగష్టు 11:— తాము సహాయము చేయుదుమని తెలియ జేసిన సంస్థానాధిపతులు గాక ఈక్రింది వారును తమ రాజభక్తిని చూపుచు సహాయము చేయుదుమని తెలియజేయుచున్నారు:—

జయపూరు, కృష్ణనగరు, కాశీ, విజవాడ, శత్రువురము, తిరువాన్కూరు, పన్నా, లాకౌలి, దంగరుపురము కాథాంరు, ఆత్మగరు, సిర్సిబుందీ మహారాజులు, జెయోరా, బయోని నవాబులు, సీతాబాయి దేవాను, జాబను, మానిపురము, పురుకోట ఆకల్ కోటరాజులు. గొండాలు ధామారు సాహెబు, భావలుపురము, ఫరిదకేటె, బాల్యారు దర్గాములు. వీరిలో చాలమంది తమ సేనలతో స్వయముగవచ్చి సాహాయ్యముచేయుదుమని తెలియజేసిరి.

దక్షిణహిందూరాజ్యము.

విజయనగరము వారి రాజధాని.

విజయనగరము ఆగస్టు 12:—విజయనగరములో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు విరుద్ధముగా గాఢభక్తిని తెలుపుటకు చేతనయిన సాహాయ్యము చేయుటకు నిర్ణయము నున్నామని తెలుపుటకు బ్రిటీషువారికి జయముకలుగుగాకయని ప్రార్థించుటకు సభజరిగినది. సభకు చాలమంది వచ్చిరి. విజయనగరమును సాక్షాత్తు అధ్యక్షులునుండి, ఇట్లుపర్యవేక్షించిరి:— మనకు తెలియవచ్చుచున్న వార్తలను బట్టి బ్రిటీషువారికి వారి పక్షములోనే చేరియున్న ఇతర రాజ్యములవారికిని జయము కలుగుచున్నట్లును జగ్జీవివారికి అపజయము కలుగుచున్నట్లును, వారి సేనలు నాశనమగుచున్నట్లును అగపడుచున్నది. ఈ కుభ వార్తలవలన ఇండియా ప్రజలకును, వారితోపాటు నాకును నాకేకాదు నాగరక ప్రపంచమునకును కలిగిన సంతోషమును ఈ సమయమున పెట్టింప దలచినాను. శిఖా పట్టణమువైజ్యము నైనను పడినప్పుడు, 80 వేల బెల్లియము నైనను చూపిన శౌర్యసాహసములు నాకు అమితానందమును కలిగించినవి. ఈ సభలోనివారందరికిని ఆనందముకలిగినదని నాకు తెలియును 80 వేల బెల్లియమునైనను మాటిమాటికి వైభవమున్న 80 వేల మంది జన్మమునైనను వెనుకతరమిడించివేసిరి. బ్రిటను ధర్మ యుద్ధముచేయుచున్నది. బ్రిటను ఓర్పు, ఘనము, గౌరవము, ధర్మమును సర్వకాల సర్వావస్థలయందును పాటించును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందలి ప్రజలు తృప్తిని, శాంతిని అనుభవించుచున్నారు. ఇందువలన, బ్రిటను సముద్రమువీడన, భూమివీడన అపారముగ అధికారమును సంపాదించినది. ఇప్పుటి విరోధా మహాసంగ్రామములో ప్రవేశించుటకుకూడ ధర్మసంరక్షణయందు తనకుగల బలమువీడనే బ్రిటను ఎక్కువగా ఆధారపడియున్నది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యముయొక్క బలము ఇప్పుడు వెల్లడైతే చక్కగ ఇదివరకెన్నడును వెల్లడి కాలేదు. ఏమందురా! హిందూదేశములోని రాజులందఱును తమంతటతామే, ఒకరిని మించిపోవునట్లు మరెవ్వరికైన సర్వస్వమును బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునకు ధారపోయి టకు స్థిరమగునన్నామని తెలిసిరి. మేము (ఆంగ్లా విజయనగర సంస్థానాధిపతులు) ఎల్లప్పుడును పరిపాలకుల క్షేమమునే ఆశించుచుండుము. బ్రిటీషు ప్రభువులయెడ మాకు నిరుపమాన మగు రాజభక్తి గలదు. ఈ సమయములో తమ సర్వస్వమును బ్రిటీషుసామ్రాజ్యరక్షణకు ధారపోయి టకు అందరును సిద్ధముగ నున్నామి. ఈమహాసంగ్రామములో ఇంగ్లండుయొక్క గౌరవమును, హక్కులను, ఔన్నత్యమును కాపాడుట మన విధియైయున్నది.

రెండోరాజులలో ఈయట్లుపట్టున రాజభక్తులను ఇక్కడకు రావించి దర్బారుచేసి, వారుకూడ సామ్రాజ్యమునకు సేవ నిర్వహింపగలవని విషయమును, వారి ఆశుమతిపై బ్రిటీషుప్రభువులకు తెలియజేయ నిచ్చగించుచున్నాను.

నూజివీడు జమీన్దారుగారి రాజధాని.

నూజివీడు ఆగస్టు 12:—నూజివీడు సంస్థానాధిపతులు బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునకు అత్యంత భక్తిని కలిగి యున్నారనియు, కావలసిన సాహాయ్యమును చేసెదమనియు, వైస్రాయిగారికిని, మదరాసు గవర్నరుగారికిని తంతివార్తలను బంపిరి. బ్రిటీషుప్రభువులకు ఈయుద్ధములో జయమును కోరుచు తమ సంస్థానమునందలి దేవాలయములలో ప్రార్థనలు జరుపవలసిన దనికూడ ఉత్తరువిచ్చిరి.

బొంబాయి.

వైద్యసహాయము.

బొంబాయి వైద్యము.

బొంబాయి ఆగస్టు 11:—బొంబాయి రాజధానినుండి యుద్ధములో బెల్లులు తగిలినవారి సహాయము నిమిత్తమై వైద్యులను పంపుట కాలోచించుచున్నారు. ఈ నిధికి 50 లక్షల రూప్యముల చందాజేయబడినది.

బొంబాయి వైద్యసంఘము.

బొంబాయి ఆగస్టు 13:—దొరతనమువారికి ఈ సమయములో కావలసినంతమంది డాక్టర్లను మిలిటరీ డాక్టర్లనుగాని, సివిలు డాక్టర్లనుగాని, పంపుటకు నిర్ణయము నున్నామని బొంబాయి వైద్యసంఘమువారు దొరతనమువారికి తెలిపిరి.

బొంబాయి వర్తక సంఘము.

బొంబాయి ఆగస్టు 13:—ప్రస్తుతము నిలవయున్న సూకులు, ఏదైనను సరైన సమయములో వారి ధరలు పెంచ గూడదని బొంబాయి వర్తకసంఘమువారు తీర్మానించుకొనిరి.

వైద్యప్రార్థనలు.

బొంబాయి ఆగస్టు 12:—బొంబాయిలోని సామ్యవంశా యతీసంఘమువారి కోరికననుసరించి పాస్టిలు చాలమంది నిన్న సాయంత్రాలము వాడియాటి దేవాలయములో సమావేశమయి యుద్ధములో నాండ్లయలకు జయముకలుగుటకై ప్రార్థనలు చేసిరి.

భారతీయులు.

నేటియందయము భారతీయులొక దేవాలయములో సమావేశమయిరి. ఆండ్లయ ప్రభుత్వమునకు రాజభక్తిని కనుపరచుచు నిష్కాపట్యముతో సహాయము చేయవలయునని కొందఱు వ్యవహరించినారు. తరువాత యుద్ధములో నాండ్లయలకు జయముకలుగుటకై ప్రార్థనలు చేయుడినవి.

దాదాభాయి నారోజీగారి జాబ్బు.

బొంబాయి ఆగస్టు 11:—దాదాభాయి నారోజీగారి క్రిందిజాబ్బును హిందూదేశ ప్రజలకు వ్రాసిరి:—

హక్కింద ప్రభ్యమరణము.

హక్కింద ప్రభ్యమరణమువలన హక్కింద ప్రభువరునకు కలిగిననష్టమునకై మనము దుఃఖించితిమి. హక్కింద ప్రభ్యమరణమువలన హిందూదేశీయులకు ముఖ్యముగ హిందూదేశీపుత్రీలకు ఇంటింతరాని నష్టముకలిగినది. ఆమెను హిందూదేశీయులు ఎన్నడును మరచరు.

విరోధాయుద్ధము - హైందవులధర్మము.

ప్రస్తుతము ప్రపంచమునకు కలిగిన ఘోరవిపత్తు ఏమి? విరోధా మహాసంగ్రామము. ఈ విపత్తయందులో హైందవులధర్మమేమి? మనము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములోని ప్రజలముగద! ఈసమయములో మన కర్తవ్యమేమో అలోచించుదము? హిందూదేశము అధునిక బ్రిటీషు నాగరక సూత్రములగు స్వాతంత్ర్యము, సర్వజనీనము, న్యాయము, మొదలగు ఉత్కృష్ట పద్ధతుల ననుసరించి తాను గోల్పోయిన పూర్వపు ఔన్నత్యమును బ్రిటీషువారి మూలమునను, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములో తానొక స్వరాజ్యముగ నుండుటవలనను సంపాదించగలదు. మనమందఱము అతి విశాలమగు బ్రిటీషు సామ్రాజ్యములోని వారము, ఇది మనకు గొప్పగర్వము.

ప్రస్తుతము బ్రిటీషువారు స్వామ్యమునకు, రాజ్యసంపాదనకు పోరాడుచున్నారా? లేదు. తమవాదానమును న్యాయముగ నెరవేర్చుకొనుటకును, స్వల్పమగునట్టియు, బలహీనమగు నట్టియు దేశములకు రక్షించుటకును పోరాడుచున్నారు. బ్రిటీషువారు పాశ్రపంచకనాగరకతను, మానవకోటి యొక్క గౌరవమును, నిలుపుటకుగాను ధర్మయుద్ధములో ప్రవేశించుట వలనను మనప్రస్తుతపు నాగరకస్థితికిని, అభివృద్ధికిని కారకులగుట వలనను ఈయుద్ధములో బ్రిటీషువారికి మనము సర్వస్వమును ధారపోయుట ధర్మము.

నాజీవితములో నేను హిందూదేశమునందలి బ్రిటీషు పరిపాలనను ఎక్కువగ విమర్శించితినిగాని పొగడలేదు. కొన్ని సమయములలో నేను బ్రిటీషుపరిపాలనగూర్చి కఠినముగ గూడ మాట్లాడుటకు వెనుతొనులేను. కాబట్టి బ్రిటీషువారి నాగరకత ఎట్టిదో? బ్రిటీషువారివలన ఇదివరకు ప్రపంచనాగరకతకు ఎట్టిలాభము కలిగినదో! ఇకముందు ఎట్టిలాభము కలుగ నున్నదో! నిష్కాపట్యముగ చెప్పగలము. స్వాతంత్ర్యమును, గౌరవమును, సామ్యమును సమకూర్చుటకు ప్రస్తుతము బ్రిటీషు వారు చేయుచున్న ధర్మ యుద్ధములో, చేతనైకతవరకు వారికి సాహాయ్యము చేయుటకే హైందవులందఱు అభిలషించుచున్నారనుట నిస్సందేహము.

హిందూదేశమునందలి రాజులును, ప్రజలును సాహాయ్యము చేసెదమని తమంతట తామే తెలియజేసిరి. ఈ ధర్మయుద్ధములో బ్రిటీషువారికి జయముసంప్రాప్త మగునకు వారికి మన పూర్వకముగ సాహాయ్యము చేయుటయే ప్రధానధర్మముగ పరిగణించ వలయును.

వెస్మింగ్ ఆగస్టు 10, 1914 } దాదాభాయి నారోజీ.

కరాచి.

కరాచీలో కూలీల నిలిపాటలు.

కరాచీ ఆగస్టు 12:—యుద్ధమునాసనది మొదలు వర్తకము సరిగాజరుగుటలేదు. దీనివలన పనిపాటులుపోయి

యెవరును అల్లరిచేసినట్లులేదు. చార్జ్ షీటుల మెట్రాసిలు నికసిండుచున్నారు. వీరుఒకటో ఒకటవేయుటయున్నగు పనులకు కూలీలనుపట్లయిచేయుదురు. ఈసంఘటనల కొరకు పోలీసువారిని కాపురవెట్టి గాగ్రూగా తీసికొనబడుచున్నది. కొందఱు ఆస్తికావీరికుండా కాపురాయుచున్నారు. ఇక్కడేమయిన అల్లరిజరిగినయెడల పోలీసు మెట్రాసిల నాయకుడు బాధ్యతయి యుండవలసివచ్చునని కరాచీ కలెక్టరు పీరి నాయకులకు తెలియజేసిరి. ఇక్కడ వ్యాపారస్థితిగతులకు పరిస్థితిగతులకు కూలీలపాలుపడి ముప్పుచేసి కొనుచుండుటవలన కొంతకాలము వ్యాపారము నిలిచిపోయినను పీరికంత్తవము రాదు.

ఆహారపదార్థముల ధరలు.

కొందఱు మకాబదారులు ధరలు పెంచుచున్నట్లు చేయుచున్న యత్నములు సాగవలె సాధ్యమయినంతవరకు ప్రతిక్రియచేయబడినది. విజయనగరము తెలియజేయుచు మునిసిపాలిటీవారు ప్రకటించుచున్నారు. అనుదినముధరలు పోల్చునూర్కెట్టు, ఎల్లప్పుడూర్కెట్టు, భారీకాడి నా హాయిలోను తెలియజేయబడుచున్నవి. మునిసిపాలిటీ వారు ప్రకటించుచున్న ప్రతికలో సిండుకెట్టు తెలియజేయుచున్న యుద్ధపు విషయములకూడ ఇంట్లలోను, సిగ్గిభాషలోను వేయబడుచున్నవి. ఇందువలన కొంచెము చువు వచ్చినవారు కూడ యుద్ధవిషయములు తెలిసికొనవచ్చును. మునిసిపాలిటీకోను, వర్తకనాయకులతోను అలోచించి ఆహారపదార్థముల ధరల విషయమై సింధుకిమ్మిమనరుగారును, కరాచీకలెక్టరుగాను చాలపనిచేసిరి. అలజడి లేనప్పుడు పూర్వముండనట్లునే ధరలుండవచ్చును. ఒకవేళ చిల్లరప్రతులు కొందఱు ధరలు వృద్ధిచేసిన యెడల కెద్రవప్రతులను పీరిపించి, చిల్లరదుకాణములు వెట్టి తోకు ధరలు ప్రకార మయ్యునట్లు చేయబడును. యుద్ధము ప్రకటింపబడిన తొడనే కిసికెనూనే ధర పెంచినది. హైందవులు అయిలకంపెనీవారియొద్ద తగినంతకాశ నిలువ లేదను వదంతిపుట్టి ధరలు పెంచినవి. కాని యిది ఆంధ్రముని తెలిసి తగ్గిపోయి మామూలుధరల వచ్చినది. పంచవారమున్న గువానిధర కొన్నిదలెరిగినది. కాని కిసికెనూనే కావలసిన పదార్థములన్నియు నిందుమించుగ మామూలుధరలకే అట్టబడుచున్నవి. విజయనగర జరుగుచున్న స్థితిగతులను దొరతనము వారు శ్రద్ధతో తెలిసికొనుచున్నారు. వర్తకులు ధరలు పెంచుచుండచూచి యూరకుండదని ప్రజలు వైస్రాయితో గంక వచ్చును.

వర్తకవ్యాపార స్థితిగతులు హాగపడుచున్నవి.

కలకత్తా.

జర్మనీవారి టవలను స్వీకరించుట.

కలకత్తా ఆగస్టు 11:—జర్మనీవారి టవలుకొన్ని కలకత్తాకేపులో నట్టుకొనబడినవి కద! ఈవిషయమై తగాదాలు పరిష్కారముచేయుటకు కలకత్తా వైస్రాయి వాణికారము కలిగియుండురు.

వైద్యసహాయము.

కలకత్తా ఆగస్టు 12:—నేను కలకత్తాలో వైద్యులందఱు చార్జ్ షీటు ఎస్. కె. మల్లికుగారి మామూల్యముక్రంద సహావేశమున, దొరతనమునాటి యిష్టము ప్రకారము ఇప్పించుచు వైదను, మరెవ్వకైన వైదను వైద్యులంత ప్రవహించుచు నిమిత్త మొకసంఘము నేర్పించు చేయుటకై తీర్మానించినది.

వైద్యప్రార్థనలు.

కలకత్తా ఆగస్టు 13:—యుద్ధములో నాండ్లయలకు జయముకలుగుటకై గురువారము చార్జ్, మహా బునకోసాధ్యాయు హానప్రసాదశాస్త్రి, సర్వోచార్య మూలమనీసుగార్లు యుద్ధమానయ్యుక్రంద కామేశ్వరులు ప్రార్థనలు చేసినట్లునది. వీరియరుయుద్ధము పరిగెప్పుడు నిష్పదయిరి.

మహమ్మదీయులరాజధాని.

కలకత్తా ఆగస్టు 12:—నేటిసాయంత్రాలము కలకత్తా మహమ్మదీయు లొక సభచేసిరి. కలాంబుకు, మహమ్మదీయు ప్రముఖులందఱును, సభకు విచ్చేరి. మున్నగామీసుగార్లు, నవాబు వలిఖాదరుగార్లుగ్రానానాపత్రికను కవలించిరి. మహమ్మదీయులు ప్రభుసేవార్యులందఱును దొరతనమువారికి అభయపాత్ర మిచ్చుటకును దొరతనము వారికి సహాయము చేయుటకును, యుద్ధములో నాండ్లయలకు జయముకలుగుటకు ప్రార్థనలు చేయుటకు తీర్మానించబడినది.

నయ్య కర్తృత్వము.

మూరు పెంట్లలుకా లేజి విద్యార్థులసభ.

అలహాబాదు ఆగస్టు 12:—పయినీరు పత్రికయిల్లు వ్రాయుచున్నది:—మూరు పెంట్లలుకా లేజి విద్యార్థులును, ఉపాధ్యాయులను ప్రేమిపాలుగారి యజమాన్యముక్రింద కాలేజిమందిరమున సభిచేసిరి. యధ్యక్షుల డెబ్బలుతగిలిన వారికి సహాయముచేయు నిమిత్తము కళాశాలలో నిదివరకు విద్యార్థులను చేసినవారును, ప్రస్తుతము చేయుచున్నవారును చందావేయటమై నిధియొక్కటి వెలకొట్టుటకు యేర్పడుచు కొనబడినది.

బర్రా.

జర్మనీవారి టడను పట్టుకొనుట.

రంగూను ఆగస్టు 12:—హంబర్గ్ అమెరికా కంపెనీవారి ఎలిసియా స్టీవరు నిన్న సాయంత్రము రంగూనులోని ఐరా వలెనదిలోనికి గాగానే దొరతనమువారిచే పట్టుకొనబడినది. ఈస్టీమరు క్షమాయజులేవుల బయలుదేరినది మొదలు ఐరా వలెలో పట్టుకొనబడువరకు ఐరావాలలో జరుగుచున్న యధ్యక్షుల గురించి తెలియలేదు.

అంగ్లో ఇండియను వాలంటీరులు.

రంగూను ఆగస్టు 12:—యధ్యక్షులములలో పని చేయుటమై అంగ్లో ఇండియనులను, మరికొందరిని వాలంటీరు లుగ్రహేర్పాటుచేయుటకు మానసియులగు జె. అబ్దుల్ గారు, అంగ్లో ఇండియను ఎంపయిరుత్రిగ్గయొక్క బర్మాకాఖక్ష్మెసిడెంటుగు మానసియులగు టి. ఇదుదెను గారికి తంతివాస్తవ పంపిరి. బర్మాకాఖ వారికి చాలమంది వాలంటీరులుగ చేరుదురను నమ్మకమున్నది.

బర్మాలోని విదేశీయులు.

రంగూను ఆగస్టు 12:—నేడు ఆధికారులు ప్రకటించిన ప్రతికలో నిట్లు తెలియుచున్నది:—అసియా ఖండము లోనివారుగాక విదేశీయులందరు అంగ్లో ప్రభుత్వముక్రింద నుండిన దేశములనుండిగాక, మరెక్కడనుండివచ్చిన విదేశీయు లకు సంబంధించిన కాగడము 6 వ నెక్తును ప్రకారము రంగూ నువచ్చిన వెంటనే తమ తమ రాకపోలను గురించి విభిత్ పూర్వముగ పోలీసుకమిషనరు గాంకిగాని, మరియుకల్లము లోనైన యెడల జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికిని తెలియజేయవలెను. ప్లానిక దొరతనమువారు ప్రకటించిన విధముగా వ్రాసి దాఖలు చేసి కొనినవలెను. హిందూదేశములో గాని బర్మాలోగాని సంచారము చేయవలచిన ఆస్త్రియా వారుగాని, జర్మనీవారుగాని తామెందుకు బయలుదేరినది మున్నగు సంగతి సందర్భములనుబాహరించుచుపోలీసు కమిష నరు నుండిగాని, మరియుకల్లలోనైన యెడల జిల్లామేజిస్ట్రేటు నుండిగాని తెలియ పొందవలెను. ఆయా స్థలములకు రాగా నే వీరు తమసంగతులు సాధ్యమయినంత త్వరలో జిల్లామేజి స్ట్రేటుగారికి తెలియజేయవలయును.

జర్మనీ చక్రవర్తిగారి జాతకము.

జర్మనీ చక్రవర్తిగారిని శ్రీ కేయన్ 5 విల్ హెంగారు 1859-వ సం॥ జనవరి 22 ది మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు పాట్నోడమునందు జన్మించె. 1898 వ సం॥ నవీరాతకమును గుణించుచు, మే దవ్యాధిల్లుగా రీతీయనభిప్రాయ మొసగి రని తెలియుచున్నది.

తన నీచస్థానమునందుండి నీచ తమస్థానమునందును నూర్వ్యునకు శ్రేష్ఠస్థానమున నున్నాడు. అంగారకుడు, రాహు వును ఉచ్చస్థానమున నున్నాడు. నూర్వ్య డీయపురకునుసమకేంద్రమునందున్నాడు. చుట్టూహములగు రాహుత్రును, అంగార కుడును, శుక్రువును ఉచ్చస్థానమునందున్నాడు. చంద్రుడు కేతువునకు శ్రేష్ఠస్థానమునందున్నాడు. ఈచక్రవర్తిగారిది చాల యువదృష్టమైన జాతకము. వీరి పాలనమునందు జర్మనీసామ్రాజ్యమున కీవలకన్నదోడు అనుభవనూచనలుగూడ లేని కష్టములు సంభవించును. వీరించుమించు తమ రాష్ట్రమునంత యను పోగొట్టుకొనునంతటి దురదృష్టము అకుట్టి యున్నాడు. ఆయన యెప్పుడుగాని జనరంజ కుర్ర ప్రభువుగనుండడు. అంగారకుడు ఉచ్చస్థానమునందు టచే నిచక్రవర్తిగా రెడతెగక యధ్యక్షు చేయవలసివచ్చును. తనకి శ్రేష్ఠస్థానమునందు నూర్వ్య డీయన సరి వారిలో దుర్బలాదగునటుల జేయును. చంద్రుడువక్రగతుడైనశుక్రువునకు శ్రేష్ఠస్థానమునందుండటచే, నీతని పట్టుపడి-పై హతాత్తుగ

వరలోక ప్రాప్తిజెందును. ఈ తనిరాజ్యము ప్రాకృతు రషియా స్వాధీనమైనా కావచ్చును. తక్కిన వారెవరు వచ్చినను రాకున్నను, జర్మనీచక్రవర్తిగారు నిర్వహింపబడాలని రాజ్యభాగమును పంచుకొనుట కీ రెండూరాజ్యములవారును తప్పక పూనుకొని పోరాడుదురు. ప్రాయశః, టర్క్మనుల్తా గారు మినహా, మతీయెన్వంకిగాని, యాజర్మనీచక్రవర్తిగారి కింబలెక్తవముల గూడినట్టియు, రాజన్యాగ్రహమై నట్టి యు, జాతకము లేదు. ఈచక్రవర్తిగారుకూడ హతాత్తుగనే మృత్యుగముచే పరలోక గతులగుదురు.

దేశీయ మహాసభ

కలకత్తా ఆగస్టు 12:—డిసంబరులో జరుగబోవు దేశీయమహాసభకు బాలు భూషేంద్రనాథ్ బాసుగారిని అధ్యక్షులుగ నియమించుటకు బంగాళా రాజధాని దేశీయ మహా సభాకాఖవారు సిఫార్సు చేయుచున్నారు.

రైలురోడ్డు కొట్టుకొనిపోవుట

గోలకొండ ఆగస్టు 12:—కూచిరీహరు, బానేశ్వరు స్టేషనుల మధ్య రైలురోడ్డుకు గండి పడినది. బండ్లు మార్చి ప్రయాణికులను తీసికొని పోవుచున్నారు.

బ్యాంకుయద్వోగులను పట్టుకొనుట.

మల్తా ఆగస్టు 12:—హిందూస్థాన్ బ్యాంకు లిక్వి డేటరులు ఫిర్యాదుచేయగా సామ్యపహరించి దొంగలెక్కులు తయారుచేసినందునకై బ్యాంకుకు నిదివరలో మేనేజింగు డైర క్టరుగనుండిన డొరతురాయిని మేనేజరుగనుండిన హరిచంద్రును పట్టుకొనుటకై పిలువోడ్డు 409, 477 ఏ నెక్తులపరకారము మేజిస్ట్రేటుగారు కడచినవారములో వారంటులను జారీచేసిరి. దొరతురాయిని జామినమీద విడుదలచేయుటకు నిన్న మేజి స్ట్రేటుగారు నిరాకరించిరి. హరిచంద్రు నిన్న పట్టుకొనబడెను.

రైలురోడ్డు మరమ్మత్తుచేయుట.

సుక్కూరు:—గండ్లన్నయ మరమ్మత్తు చేయబడి భాభారను, జబా అబ్బాసెయిన స్టేషనుల మధ్య నేటిసాయం కాలమయిదు గంటలమండి సరాసరి ప్రయాణములు జరుగు చున్నవని, డిస్ట్రిక్ట్ ట్రాఫికు సూపరింటెండెంటుగారు తెలియ చేయుచున్నారు.

దొంగలనాయకులను పట్టుకొనుట

లాహోరు ఆగస్టు 12:—బ్రిట్యాను పత్రిక యిల్లు ప్రకటించుచున్నది:—ఇరువదిమంది గుంపుగూడి పిస్సాను జిల్లా రానియావాజాలో చేసిన నాతోరేగ్రామములో తిరుగు చున్నారు. వీరు 70గాడిదలు 422 మేకులు దొంగలించిపాపాపు టకు యత్నించుచుండగా గ్రామవాసులు పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరుకు తెలియజేసిరి. దానిమీద ఇన్ స్పెక్టరు రామచంద్రగారు దొంగలనాయకుల ముగ్గురను పట్టుకొనిరి. వీరితో నిద్దరు కాని స్టేబిలు మాత్రమే యుండిరట.

పంజాబులో నేరములు

లాహోరు ఆగస్టు 12:—పంజాబులో నేరములును, వ్యాధ్యములును వృద్ధియైన కారణములను చర్చించుచు సివిలు అండు మిలిటరీ గెజెట్టు పత్రిక నేడొక ప్రధానవ్యాసము వ్రాసినది. ఈ సందర్భములో నిట్లు తెలియజేయుచున్నది:—నేరములును వ్యాధ్యములును విపరీతముగ వృద్ధియైన కారణ ములను బాగ్రద్దతో విచారించ వలెను. ఇది తిగ్గుటకేర్పాటు లను చేయుటకై యాలోచించ వలసియున్నది. బ్యాడ్మెంటు కొద్దులను తనిఖీచేయుటకు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు నొకనినేర్పా టుచేయవలెను. క్రిమినల్ కోర్టులకొకరును ఉండిన నింకను మంచిది. ఇప్పుడు తనిఖీ ఫీపుకోర్టు నెవ్వన్నకోర్టు జడ్జిలు చేయుచున్నారని చెప్పుదురు. కాని ఉన్నత న్యాయస్థానముల వారికెవ్వరును కట్టు చేయుటకు వ్యక్తి యుండినట్లు కను పడదు.

హార్డింజ్ ప్రభిస్కరణ చిహ్నానిధి.

సిమ్లా ఆగస్టు 11:—హార్డింజ్ ప్రభిస్కరణ చిహ్నానిధికై సమాలుచేయబడిన ద్రవ్యము డిల్లీలో నేలకొట్టుబటన శ్రీల వైద్యకళాశాలకును, వైద్యాలయముకును వినియోగించికళా శాలను పూర్తిగావించుటకై సిమ్లాపారులు సభచేసిన నిశ్చయించిరి. సర్ మెకేంజీబ్ డ్యుయర్ గాగ్రాసాధిపత్యమువహించిరి. భిక్షనరాజు మొంతవరకు జరిగినది సర్ పాట్లె లూకసుగారు తెలియజేసిరి. పాటియాలా సంస్థానమువారు 1½లక్షలు, హై

ద్రావాదు లక్ష, భోపాలు 30 వేలు; బరోడా లక్ష; సింధియా 2 లక్షలు; హోల్కారు 1½ లక్ష; కోటలక్ష; దర్భంగ లక్ష, యోధపురములక్ష; వాడియా ధర్మకర్తలు 25 వేలు జయపు రము మూడు లక్షలును, మరికొందరు లక్ష అయిదు వందలను చందావేసినట్లు తెలియజేయబడినది. మొత్తముమీద 15, 30, 500 రూపాయలు వచ్చినవి. జమ్ము, కాశ్మీరము సంస్థానాధి పతులు యేటిట 3,500 రూపాయ లిచ్చుచుందుమని తెలియ జేసినారు.

బంగాళా శాసన సభ.

గవర్నరుగారి యజ్ఞాసము.

కలకత్తా ఆగస్టు 11:—బంగాళా శాసనసభ నేడుసమా వేశమైనది. గవర్నరుగారి గ్రాసాధిపత్యమువహించిరి. గవర్నరుగారు తమ యజ్ఞాసములో నిట్లుచెప్పిరి:—ప్రస్తుతస్థితి వలన హిందూదేశ ప్రజాక్షేమమున కేమయిన నష్టముగలిగిన యెడల నీ సందర్భములో పనిచేయునప్పుడు దొరతనమువారికి తోడ్పడుటకై సభ్యులను కోరుచున్నాను. బంగాళీల రాజభ క్తినిగురించి శంకించనక్కరలేదు. అంగ్లేయ ప్రభుత్వమును వినా శనముచేయుటకై ఎవరోకొంద రల్పసంఖ్యాకులగు విప్లవకారు లుండినందురుగాక! కాని నిశ్చయముగజనలలో చాలభాగము రాజభ క్తిపరాణులయి యున్నారు. జనులకు దొరతనమువారి యందు నమ్మకమున్నది. తమ కష్ట సుఖములకు శక్తికనుసా రము, చేయకలిగినదంతయు దొరతనమువారు చేయుచున్నారని విశ్వసించు చున్నారు. ప్రజలు దొరతనమునకెన్నియో విధ ముల తోడ్పడుదురు. ప్రజలిట్లు చేయుచురని తలచుచున్నాను. ఆహారపదార్థములధరలు పెరిగిపోయినవిమయమై దొరతనము వారికి తెలియజేయ బడినది. మొత్తముమీద చూచినయెడల భీతినికలిగించునంతటి స్థితికిపెరిగిపోవుటలేదు. వ్యాపారము ఒక యధ్యమవశన ఆహోవునుగాని, మరిదేవలనను జరుగకపోదు. కాని యధ్యసమయములో నిది మామూలుకంటె నెక్కువగ పడిపోతుండచేయుట దొరతనమువారి పనియైయున్నది. ఒక వేళ యాంత్రికాలలు కట్టిపెట్టకలసి వచ్చినయెడల వేలకొలది కూలివారికు పనిపాటలు పోవును. ఇది ఎంతప్రమాదమో మనకు తెలియును. కూలీలు ముందుబాగై పడుటకై సంగతి సందర్భములను యంత్రాలయధికారులు వారికి ముందుగనే తెలియజేయుట మేలు. కొందరు దుర్మార్గులు, లేజపోనివి కల్పించి జనలను వంచించుచున్నారు. ఆజ్ఞావాక్సలోనుండిన వీధివారియొద్దకు నిట్టివారు వెళ్లి నోట్ల అసలుఖరీదుకంటె తగ్గి పోయినవని బోధించి తక్కువకు తమ కిచ్చివేయుట ప్రోత్సాహ పరుచుచున్నారు. దొరతనమువారు మోతుబరు లుగ నున్నంతవరకు నోట్లధరపడిపోదు. దొరతనమువారు మోతుబరులని చెప్పుటకేమియు సందియములేదు. ప్రస్తుత సందర్భావస్థలో దొరతనమువారు జనులకేట్లు తోడ్పడుదురను తీర్తి క్రింద నొకపత్రికలో వ్యాసముచదివినది. దీనిని చదువు చుండగా ప్రస్తుతావస్థలో ప్రజలు దొరతనమున కేధముగ తోడ్పడుదురనియుండిన నెలయిదు బాగుండునని తలపోసితిరి. తరువాత గవర్నరుగారి కీర్తిరార్జనము నుపహాదించిరి:—

ఈ కాన్సిలువారు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునెడను, జాజీ చక్రవర్తిగారి యెడను తమకు గాఢముగు రాజభ క్తిగలదనియు, బ్రిటీషు ఇండియాలో స్థాపింపబడిన పరిపాలనయందు సమృత్తు కుగలదనియు, జాజీచక్రవర్తిగారికి తెలుపవలయునని కోరు చున్నారు. ఆనసరముకలిగి ప్రజాక్షేమమునకుగాన దొరతనము వారు చేయదలచుకొను కార్యములలో వారికి సాహాయ్యము చేయుటకు ఈ కాన్సిలువారు సిద్ధముగనున్నారు.

ఈతీర్మానము అసభికార్ సభ్యులచే బలపరుపబడి యేక గ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను. తరువాత బ్యాంకులను, కం పెనీలను తెలిగ్రాములను పంపుటలో కోడుపదముల నుపయో గించుట కనుజ్ఞనిచ్చుటకై మానసియులగు స్టీ వార్డు గారు కోరిరి. కొన్ని సదుపాయములు చేయబడవని సర్ విల్లియము డ్యూకుగారు తెలియజేసిరి.

ప్రస్తుత యధ్యమనను శుభద్రవ్యమును దొరతనము వారి యధ్యమము చేయుటకును, మూడులక్షల రూప్యములిచ్చు టకును, సంసిద్ధులమై యున్నామని శ్రీవేంకటగిరి మహాగాజు గారు చెప్పి పురి గవర్నరుగారికి తిలీమూలమున తెలియ జేయగా మహారాజుగారి భక్తిని, జ్ఞాన్యామునకును సంతసిం చుచున్నామని గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

కృష్ణ వరదనిధి.

చంద్రసుతుడు. రూ. 50-0-0.

కృష్ణమండలసరివారుగారి బాధ్యత వహించ గల యితరులుగాని వ్రాసినవో నాంధ్రప్రదేశ్ కా ముఖమున నమాలుచేయబడినద్రవ్యము పంపబడును. చందాలు పంపగోరు వారు మేనేజరు, ఆంధ్రప్రదేశ్, మద్రాసు-అని పరిపథయ్యను.

THE EUROPEAN CONFLAGRATION.

GERMAN CRUISERS IN THE DARDENELLES.

CONCENTRATION IN A BELGIAN PROVINCE.

England Declares War Against Austria.

ENGLAND MASTER OF THE NORTH SEA.

AUSTRIAN BLOCKADE OF MONTENEGRO.

(REUTERS AGENCY)

The Official Press Bureau has rightly said that no important news can be expected as matters affecting movements cannot be divulged. Germany has concentrated in the Belgian district of Ardennes to threaten Belgium and France both at once. She is attempting also to march to the heart of Belgium. So far she has not scored one success on the Belgium soil. Her men are reported to be lacking in enthusiasm. Two of her cruisers are at the Dardenelles, searching for foreign ships according to this day's message. Her sons in South West Africa are said to have vacated Swakopmund and Luderitzbucht—two ports close to a very small English settlement in her extensive colony. In the fight between Austria and Russia Austria has vacated, in view of small Russian successes, places on her Galician frontier. Austria has bombarded Montenegro probably to draw off the Serbian who promises to be a menace to her own borders. It is really comforting to know, what was exactly long expected, that England has complete mastery over the North sea, at any rate over that portion which is the high way of trade. Enthusiasm in England, Colonies and India is enormously growing day by day. A Simla telegram states that England has declared war against Austria.

Great Britain and Germany.

The Value of Togoland.

LONDON, August 11—With the annexation of Togoland Britain obtains one of the largest Wireless Telegraph Stations in the world, one that is capable of communicating over a distance of 3,000 miles.

BRITISH SHIPS IN CHINA SEA

No Vessels Molested.

The British Consul-General at Shanghai reports that no British vessel has been pursued or molested.

SINKING OF A GERMAN SUBMARINE

Some Details

A correspondent of the "Scotsman," describing the destruction of the German submarine, says that the enemy's "Fotilla" approached with only their periscopes showing. The Cruiser squadron continued steaming as if unaware of the approach of the German submarines. When the nearest submarine was within the danger zone, H. M. Cruiser "Birmingham," which was coming at full speed, shattered the submarine's periscope, and the remainder fled. When the sightless submarine re-appeared, a second shot from the "Birmingham" ripped up her upper structure and the submarine sank like a stone.

GERMANS IN SOUTH-WEST AFRICA.

Two Towns Evacuated.

LONDON, August 11—(3 A. M.)—A coasting vessel has arrived at Capetown and reports that the Germans have evacuated Swakopmund and Luderitzbucht.

[Swakopmund and Luderitzbucht are Seaside Important towns about half way on the coast of South West German Africa. By the side of Swakopmund there is a small British establishment on the Walvisch Bay.]

German Cruisers in Dardanelles.

Search for Foreign Steamers

LONDON, August 12—German Cruisers "Goeben" and "Breslau" have entered Dardanelles and are searching for foreign steamers.

Reported Fate of German Cruisers

LONDON, August 12—(12-35 A. M.)—The Official Press Bureau says there is strong reason for believing that the German cruisers "Goeben" and "Breslau" have taken refuge in the Dardanelles, and that they will be dismantled. Safety of trade is thus almost entirely secured.

Arrests of Germans in London

A London telegram to the "Indian Daily News" says—During the past two days one hundred and twenty Germans have been arrested in London.

Situation in Great Britain.

Volunteers for Foreign Service

LONDON, August 11—(11-5 P. M.)—The first South Midland Mounted Brigade, consisting of three Yeomanry Regiments, with Artillery etcetera, have volunteered for service abroad.

Service Abroad Volunteered.

LONDON, August 12—(2-10 P. M.)—The seventh and the eighth Battalions, Lancashire Fusiliers, and the fifth and the sixth Brigades, Territorial Field Artillery, have volunteered for service abroad.

Colonel Whitaker Volunteered Active Service.

Colonel Whitaker, who was sentenced to six months' imprisonment at the end of last May in connection with the Army Canteen Case, has been released and has volunteered for active service.

STEAMSHIP SERVICES RESUMED

British Mastery of the Sea

A proof of the British mastery of the Sea is afforded by the announcements that Steamship Services between Harwich and Esbjerg and Newcastle and Norway have resumed. The service between Harwich and Hook of Holland was never suspended. The Danish food ships have already arrived.

[Esbjerg is a port at the South West Corner of Jutland. Harwich is a port at the South East Corner of the English country Suffolk.]

OFFICIAL PRESS BUREAU'S STATEMENT

No Important News can be Expected

The Official Press Bureau says that at this period of hostilities no news of any importance can be expected. Any movements of the British army or of those of the Nations, with which she is co-operating, can naturally not be divulged and over the enemy's proceedings there lies the fog of war.

England Perfectly Calm.

LONDON, August 11—Perfect calm prevails throughout Britain.

Prices of Foodstuffs.

The Government's maximum prices for foodstuffs are apparently unnecessary, prices being below that maximum and practically normal. Fish and fruit have been ridiculously cheap.

THE CALL TO ARMS

Recruitment Splendid

Recruiting continues splendid. It is officially announced that besides the Territorial units which for some time accepted liability to serve overseas, further volunteers are now being asked to follow their example. A great response is anticipated and it is probable that brigades, even divisions, will come forward.

4,700 Men in Twelve Hours.

LONDON, August 11—(3 A. M.)—It is officially announced that during twelve hours on Monday, 4,700 men joined the British Army in prompt response to Earl Kitchener's appeal.

The New Army.

The number of Volunteers has enabled Lord Kitchener to decide on the framework of the new army.

Places of Assembly of Divisions

LONDON, August 12—(3-35 A. M.)—Lord Kitchener's New Army will consist of six divisions. The Scottish and Light Infantry Divisions will assemble at Aldershot, the Eastern Division at Shorncliffe, the Western at Salisbury Plain, and the Irish at Curragh. The place of assembly for the Northern Division has not been decided on.

Wellington's Advance Recalled

The Press Bureau states that the name "Light Division" recalls Wellington's advance in the Peninsular War.

Mobilization of Territorials

It is officially announced that the mobilization of the Territorials is being completed without a hitch. Every unit is believed to be up to establishment.

British Colonies and the War.

Canadian Recruitment Discontinued

LONDON, August 12—Recruiting in Canada has been discontinued as more men have been secured than are required.

Several Regiments Volunteered.

Moreover several regiments have volunteered as whole regiments thereby preserving their identity.

Australian Volunteering

Volunteering in Australia is equally enthusiastic.

Queensland and Meat Supply

Queensland is dealing with legislation to supply the Great Britain with meat.

Another Gift to the Motherland

LONDON, August 12 (3-35 A. M.)—The Province of Alberta has given the motherland half a million bushels of oats.

SOUTH AFRICA AND THE WAR

A Force to Replace Imperial Troops

LONDON, August 11—(4-5 P. M.)—It is officially announced in Capetown that the Imperial Government is on the suggestion of the Union Government, since the outbreak of war, decided to remove the Imperial troops from South Africa and the Union Government has undertaken the defence of the Union and will organize and equip an adequate force to replace the Imperial troops.

Germany and Belgium.

A German Unaccomplished Plan.

LONDON, August 11.—A Uhlan, captured in Belgium, had a map on him showing that the Germans were timed to reach Brussels on August 3rd and Lille on August 5th.

TELEGRAMS.

GERMAN MOVEMENTS.

Preliminary to a Big Battle.

LONDON, August 11.—(3 A.M.)—The Germans are methodically reconnoitring the district of Hesraye, west of Liege. Cavalry patrols, followed by infantry, are pushing in the direction of Namur, over which aeroplanes are flying. There have been cavalry skirmishes near Tirlwout. Six thousand Germans with guns seized Landen, twenty-four miles west of Liege. These movements are evidently preliminaries to a big battle.

Forts at Liege Not Yet Taken.

It is believed that the Forts at Liege are still not taken.

Bavarians Deserting.

CALCUTTA, August 12.—"An Indian Daily News" cablegram states:—Many Bavarians are deserting or refuse to serve.

Germans Lack Enthusiasm.

All accounts of the Liegefighting emphasise the lack of enthusiasm on the part of Germans.

French Losses.

The French losses at Mulhausen total one hundred.

GERMAN MARCH INTO BELGIUM.

A Hot Cavalry Engagement.

LONDON, August 12.—(1-40 P.M.)—The German armies are marching from Liege into the heart of Belgium. German cavalry is advancing, and all along the front of the allied armies a hot cavalry engagement is proceeding.

An Explanation.

The river Aisne mentioned yesterday by the Official Press Bureau is a small Belgian stream and not the French river.

The Forts Intact.

LONDON, August 11.—(12-30 P.M.)—A French official despatch emphasises that every fort along the whole line from Liege to Belfort is intact and only small groups of Germans entered the town of Liege under cover of darkness.

Franco-German Engagements.

Small and unimportant engagements have occurred between French and Germans. The French cavalry, in all contacts, has shown its superiority.

Terrific Cannonading.

Sound from the Direction of Tongress.

LONDON, August 12.—(3-35 P.M.)—A telegram from Maastricht says that terrific cannonading was going on all the morning, sound coming from the direction of Tongress.

German Advanced Guards.

Falling Back on the Main Army.

LONDON, August 12.—(6-20 P.M.)—A Belgian official announcement says that the German Advanced Guards have begun falling back on the main army. There is no other news.

German Military Movements.

CONCENTRATION IN ARDENNES.

A Military Experts Conclusion.

LONDON, August 12.—(1-15 P.M.)—The Military Expert of "Times" concludes that Germans have almost entirely abandoned the concentration in Reichsland of Alsace. Lorraine in favour of their advance through Ardennes into which Germans have flung a mass of their army closely concentrated, thus enabling the Germans to act together in any direction with the object of dealing their opponent's knock down blow and following this up by a relentless pursuit, thereby shattering the French Moral.

[Ardennes is the most South eastern district of Belgium.]

GERMAN WAR LOAN.

People's Savings Taken First.

LONDON, August 12.—A statement is issued in Berlin that war Loans must be raised by people and therefore people's savings of fifteen hundred millions sterling will be taken first.

Austrian Evacuation of Radziwiloff.

LONDON, August 11.—(3 A.M.)—It is officially announced in St. Petersburg that, in consequence of Russian success in minor engagements, the Austrians are evacuating Radziwiloff, close to the Galician frontier near Lemberg.

Austrian Blockade of Montenegro.

German Minister Receives Montenegrin

Passports.

LONDON, August 12.—Austria has begun the blockade of Montenegro—Montenegro has given the German Minister his passports.

The Position of German Troops.

LONDON, August 11.—(11-5 P.M.)—The Official Press Bureau announces that there is reason to believe that the mass of the German troops are on the Western Frontier distributed between Thionville and Liege, and that, Lorraine, is held comparatively lightly.

TELEGRAMS.

Austrian Troops Enter Alsace.

There is every indication that Austrian troops have entered Alsace.

German Prisoners in Belgium.

Lack of Food.

Calcutta, August 12.—The "Statesman" special cablegram states the German prisoners in Belgium complain of a lack of food. The soldiers are gladly surrendering through hunger. (A. P. A.)—

Activities in England.

In England the public spirit is active. Private offers of hospitals and provisions are exceeding all the need. (A. P. A.)—

Britain Declares War With Austria.

SIMLA, August 13.—Authoritative information has been received through the Censor here that war with Austria was declared last night. (A. P. A.)—

India and the War.

(Associated Press Agency.)

Rangoon.

ANGLO-INDIAN EMPIRE LEAGUE.

Provisional Registration of Volunteers.

RANGOON, August 12.—The Hon'ble T. E. Duberon, president, Burma Branch of Anglo-Indian Empire League has received a telegraphic communication from the Hon'ble J. Abbot requesting him to open provisional registration of Volunteers and others (Anglo-Indian) for active service. The local committee has every hope that there will be response to the call.

German S. S. "Alesia" Seized.

RANGOON, August 12.—Government seized the Hamburg American liner "Alesia" as she entered Rangoon river last evening. The steamer's last port of call was Suez, and she, it is stated, was not aware all this time of the present hostilities in Europe.

Movements of Non-Asiatic Aliens.

A Press communique issued to-day directs that, under Section 6 of the Foreigners Act, all non-Asiatic aliens coming from any part or place not within British India should report themselves in writing on arrival in Rangoon to the Commissioner of Police or in any other place to the Magistrate of the District. The report is to be in the form prescribed by the Local Government. Austrian and German nationals desirous of travelling in India or Burma must obtain from the Commissioner of Police, Rangoon, and from District Magistrates elsewhere, a license in which the nature of the business must be specified. Persons must on arrival in the district report themselves as soon as possible to the District Magistrate.

Allahabad.

A RELIEF FUND FOR THE WOUNDED.

Muir College Staff and Students.

ALLAHABAD, August 12.—The "Pioneer" says:—A meeting of the staff and students of Muir Central College, Allahabad, was held in the College Hall under the presidency of the Principal. A proposal to open a fund for the relief of the wounded in the war to which members of the College past and present might contribute, was accepted with enthusiasm.

Karachi.

Unemployed Labourers.

KARACHI, August 12.—So far as can be ascertained at present, there has been no unemployment trouble since the war became a disturbing factor in trade, and only a few extra police have been put on duty as a precautionary measure in the Baghdad quarter, where the Mekranis, who supply the labour for Karachi's shipping requirements live, a few mounted Police have been placed on guard. The Mekrani headmen have been informed by the Collector of Karachi that they will be held responsible for any disturbances which may occur. The Mekrani labourers have learnt to adapt themselves to the fluctuating labour demands of Karachi harbour so that any temporary lull in shipping would not seriously put them out.

The Rise in Prices.

Steps have been taken in Karachi to counteract, as far as possible, the attempts of a few shopkeepers to force up prices. With this object the Municipality are publishing special bulletins showing the true bazar prices; and these are being placed daily in the Bulletins Market the Empress Market and the Khalikdina Hall. These Municipal bulletins also contain, by permission, extracts from the "Sind Gazette's" latest war bulletins, in both English and Sindi, so that even the poorest literate citizen may follow in brief the course of the war.

The question of the rise in prices in Karachi has received special consideration at the hands of the Commissioner in Sind and the Collector of Karachi, in consultation with the Municipality and the leading merchants, and it is probable that prices will remain as in normal times. Should small Bunyas demand exorbitant rates the larger merchants may be called upon to open retail shops wherein they will sell goods at fixed rates corresponding to the prevailing wholesale prices. The rise of the price of oil on the announcement of war was due to a statement that the Standard Oil Company was without stocks, but as soon as this was contradicted the price of oil returned to the normal. There are slight appreciable rises in some articles, such as sugar and matches and the price of necessities of life remain at approximately normal rates. The authorities are carefully following the trend of the market, and the public may rest assured that no inflated foodstuff prices will pass unchallenged.

TELEGRAMS.

Bank Rates.

The tone of business in Karachi is improving. Banks are ready now not only to sell TT and DD at steadily improving rates, but are also buyers of approved month's bills on London.

Parsi Prayers.

BOMBAY, August 12.—On the invitation of the Parsi Panchayet a large Parsi congregation assembled at Wadiaji Fire Temple, Bombay, yesterday evening, and prayers were offered for the success of the British arms in the present war.

Hindu Prayers for British Success.

BOMBAY, August 12.—A big gathering of Hindus similar to that of the Parsis took place in a temple this morning at which speeches were made emphasising Indian obligation, loyalty to support the Government and their sincerity in doing so, and prayers were offered for successful prosecution of the war.

A Resolution Not to Raise the Prices.

BOMBAY, August 13.—The Bombay Trades Association at a meeting resolved not to increase the price of any commodity now held in stock.

THE BOMBAY MEDICAL UNION.

Professional Services Volunteered.

BOMBAY, August 13.—The Bombay Medical Union have volunteered professional services of as many doctors as required by the Government either in civil or military capacity.

A Loyal Meeting at Vizianagram.

The Resolution.

VIZIANAGRAM, August 12.—At a largely attended public meeting of the citizens of Vizianagram on the 11th instant the Raja of Vizianagram presiding it was resolved to express their grave concern at the outbreak of hostilities between Great Britain and Germany and to pray for the fullest measure of success to British arms engaged in a struggle for honour, Justice, civilization and humanity. It was also resolved to give expression to the profound and unflinching loyalty of the people to the throne and person of the King Emperor and to place at His Majesty's disposal such humble services as they are capable of rendering on this momentous occasion.

Presidential Speech of the Raja.

In his opening speech the Raja observed such news as is available points to a uniform success of the British and allied arms and the defeat and destruction of the German forces. I take this opportunity of giving expression to the sincere gratification which I in common with the whole Indian nation may the whole civilized world feel at this auspicious circumstance. I am sure I simply echo the feelings which inspire all who are assembled here when I express my high admiration of the heroism of the little state of Belgium when defending the forts of Liege with a garrison of about 30,000 men she repulsed the repeated attacks of Germany's 80,000 and destroyed them. The war in which Great Britain is engaged is one for justice, civilization and humanity. Patience, nobility, a lofty sense of honour, justice and righteousness have always been a strong point with Great Britain and she has the reward of her virtues in the peace and contentment of her subjects, a vast empire and an unbounded power over the land and the sea. In the present crisis her strength not merely of her vast fleet for the support of her Dominions beyond the seas but also and in a greater measure the justice of her cause. The solidarity of the Empire was never so manifest as when the ruling Chiefs of India vied with each other in their spontaneous offer of services. We have always identified ourselves with the fortunes of the Ruling power. We are loyal to the British Raj to the very core. I know not of any person at this moment in India who is not prepared to place all he possesses at the feet of his King in defence of an Empire of which he is proud to be a unit. It has been for us all along to enjoy the rights of citizenship under the Empire augmented and developed from generation to generation. Now it is our duty to stand by the side of England and defend to the best of our power her rights, her honour and her glory.

Further Action Proposed.

Two days hence I propose to hold a Durbar of all my Rajput clansmen scattered over this and several adjoining districts and with their consent to offer their services in the cause of the Empire.

Rajah of Vizianagram's Offer of Service.

H. E. The Viceroy's Reply.

VIZIANAGRAM, August 12.—The Viceroy wired as follows:—"In reply to the Raja of Vizianagram's offer of his resources and personal service in the present crisis. His Excellency the Viceroy sends you his warm thanks for your loyal message and offer of service which will not be forgotten if need arises".

H. E. The Governor's Reply.

The Governor of Madras wired "His Excellency is deeply gratified by your patriotic and generous offer and thanks you heartily."

A Tragic Accident.

Fourteen Killed and Fifty Injured.

Outbreak of Fire in a Church.

LONDON, August 12.—Fourteen women and girls were killed and others injured in a panic in the church at Louviere, Belgium, which was due to a slight outbreak of fire while mass was being celebrated.

వృత్తాంతలేఖలు

పంగడిగూడెం వార్తలు.

(ఒకవిలేఖరుని యొద్దనుండి)

అమ్మవారి కొలుపులు.

పంగడిగూడెం ఆగస్టు 6:— కలరాదేవత మాగాను మునకు సుమారు పదిదినములక్రింద విజయముచేసి, పదునైదు గురిని స్పృశించి యయిదారుగురి దనపాట్లను బెట్టికొనినది. మిగిలిన వారాయులనుచేతనో, వారి పొణము లాదేశత కిష్టములేని కారణముచేతనో బ్రదికి బయటపడినారు. దినదినమును ఒకరికోయిద్దఱికో తగులుచునే యున్నది. గామములో కొందఱాహారమునే మట్టుచుండట లేదని చెప్పకొనుచున్నారు. వారు గజాచారులట! దేవతలు పట్టియాహారమువైన తినకుండఁజేయుచున్నవట! జాతరచేసినవట! జాతరచేసిన గాని శాంతింపవట! ఈ రకమువారు సుమారు నలుగురైదుగురి గామమున నున్నారు. ఒకఁడు గంగానమ్మట, ఒకఁడు పోతురాజుట! ఇంకొకఁడె మారియట! ఇంకా ఏమేమోయట, ఈ దేశత లొకరితో నొకరు పోరాడుచున్నారట! ఎఱ్ఱమారి గామములోఁ బ్రవేశించి అందఱును జంపెద ననుచున్నదట! గంగానమ్మరాజుదన బ్రతిమాలిచున్నదట! పోతురాజు ఖడ్గ హస్తమై నాడట! ఎఱ్ఱమారిపూనిన గజాచారియిసుకను పసుపుగా మార్చునట! విద్యావాసనలేని మాజానపదులు నిజమని నమ్ముచున్నారు. “దేవతనునీవు దూషించినావు” అందువలన నీ దినమున నెక్కడవయినది అని హృదయమర్కటలు కొందఱు యవకులను దూషించుచున్నారు. కొలుపుసేయునెడల నీ గజాచారులకే నేదో కొంతమామూలున్నట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. హిందూవులును, ముస్లీములును, భజనలు, పౌర్ణి నలు కత్తికొట్టిచేయుచున్నారు. ఈ గామములోని పెద్దలు కొందఱు గంగాజాతరకు వీదలనక, సాదలనక చందాలు వసూలుచేయుచున్నారు. దీనికి సుమారు రెండువందల రూపాయలు కావలెనట! అద్వైతమతావలంబులయి, అక్షరాస్యులయిన మాహాప్రహ్లాదులుకూడ పోర్తాహ మొనఁగుచున్నట్లు కర్ణాకర్ణిగా వివవచ్చుచున్నది.

రాజమండ్రివార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరునియొద్దనుండి)

కాలమానము.

రాజమండ్రి ఆగస్టు 11:—రెండుమాడు రోజులనుండి కన్నములు ఆగినవి. గోదావరి చాలవరకు తీసిపోయినది. కలరా కొంచెము నిమ్మగించినది. కాని మనుచి యింకా వేధించుచునే యున్నది. యూరపులో జనుగుచున్న యుద్ధమువలన ఇక్కడ పంచదార, అగ్గిపెట్టెలు మున్నగు వస్తువులధరలు హెచ్చినవి. బజారులో నోట్లు మారడముకూడ కొంత కష్టముగనున్నది.

టవునుపోలు.

మా పురమందిరముయొక్క కార్యనిర్వాహక సభ్యుల నెన్నుకొనట కొకసభ ఈనడువ జరిగినది. అందులో నిది వరకు పనిచేయుచున్న అద్దంకి ముఖ్య ప్రాణరావుగారిస్థానే విశేషలింగం హొన్నూలు హెడ్కార్నలు ముడియం, సీతారామరావుగారు కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

వీరేశలింగ పుస్తకభాండాగారము.

ఈ భాండాగార సభ్యులలో కొందరికి స్థానికపడి యొకపక్షమువారు ప్రస్తుతము నడిచేయుచున్న కొందఱ కార్య నిర్వాహకసభ్యులను సోల నింక వలెనని పక్షాలు పడుచుండటం క్రింద దిద్ద పోయి త్తరములో వ్రాసియుంటిని. మొన్నటి గూడి వారము సాయంత్రం వివాదస్థలంపరకూడెను. క్రిక్కిరియునట్లు నడుచు మానియుండిరి. కోకా సుబ్రహ్మణ్యశర్మ రావుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. సభాప్రారంభమునకు పూర్వము నేమారి విశ్వనాథశర్మగారు లేచి యాసభ నిబంధనలప్రకారము సక్రమముగలేదనియు, తిరిగి మరియొకతూరి కూడట వ్యాయమనియు సభ్యులకు విన్నవించిరి. కాలేజీ తెక్కరగారగు రాఘవాచార్యులుగారు వీరినిబలపరిచిరి. దానివివాద సభ్యులునుమారు గంటసేపు ఘర్షణచేసిరి. అంతట కొందఱుండి లింగమూర్తిగారు చిరాకుపడి తమ కార్యదర్శివదనని వదలుకొందునని రెండు మాడు పర్యాయములు చెదిరించి లేచిపోవుట కుద్యమ్యలైరి. అంతటసభ్యులు శాంతిచిత్తులై కార్యనిర్వాహకసభ్యుల నెన్నుకొనుట కుపక్రమించిరి. సంవత్సరపు చందా వకే మారుచెల్లించి

సభ్యులైన కొత్త చందాదారులను జూపకమునుకో లేదో యని నాళం కృష్ణారావుగారు స్థానీ వారు తమకు గాకలసిన పేర్లు పదకొండొకటి మూడు రోజులకుమునుచే. యచ్చువేసి పంచివెట్టిరి. ఇందులో చిలకమర్రి లక్ష్మీ వృశంహంగారికి బహులు గంటి లక్ష్మన్న గారిపేరు అగ్రాసనాధిపతి అచ్చుర్ర బడియున్నది. ఇటువంటిపనికి లక్ష్మన్న గారు తమ యనుమతి నిచ్చికో లేదో తెలియదు. లక్ష్మీ వరసింహంగారికిని, ఆయన కును గలమైత్రినిబట్టి లక్ష్మన్న గారికి యాతంత్రము తెలియదనే యనుకొందము. కాని యికవివాదనైన నిట్టి పనులు చేయుటందే తమయనమతిలేదేమేర ప్రయోచించినందువారిని మందలించెదరని నమ్ముచున్నాము. నోటింగు జరుగుచుండగ నొక తమాసా జరిగినది. ఒకసభ్యుకులేచి మాకుపంచివెట్టిన కాకితములలోని వారి పేర్లేవ్రాయవలెనా? మాయిష్ట్యముగచ్చిన వారిని ఎన్నుకొనవచ్చునా యని అగ్రాసనాధిపతి నడిగెను. అప్పుడు చాలమంది తెల్లపోయిచూచిరి. ఇంత మంత్రాంగము జరిగి సభ్యుడు అమ్మవేయించిన వాడెన్నుకొనబడినది వేలేవ్రాయవలెనని. లింగమూర్తిగారి పదవిమాత్రము పోలేదు. వీరు ఉభయపార్టీలవారి మిత్రుడేకంటారు.

జూబులు

I

కృష్ణవరదలు-చల్లపల్లి జమీదారుగారు.

అయ్యో అనగిగడ్డమొద్ద గండి పడినదనియు, బందరుకొక పేట కొట్టుకొని పోయినట్లును మీ ఉపవిలేఖరులంపు వార్తలు చూడ అతిశయోక్తు లేమోయని భయమందుచున్నాను. అనగి గడ్డవద్ద కల్వెత్తు మున్నగువారు బహుభాగ్యులగుండి రనియు, గండి పడలేదనియు, ఒకచుక్క నీరక గ్రామము లోనికి గాలేదనియు అనగిగడ్డ వార్త వ్యులు చెప్పియున్నారు. దీవిజనలో ఆసీనుగారును, కల్వెత్తుగారును పెదకల్వెల్లి వల్లెరా గ్రామాదులకు జూచి తమ జమీదారుములకు తాము సప్లయచేయుమని జమీదారుగారు చెప్పిన వివాదట జల్లా అధికారులు అనగిగడ్డ వల్లెరా గ్రామముల కాపుదారి నిమిత్తము వెళ్లియుండిరి. చల్లపల్లి జమీన్దారుగారు తమ తరపు మనుష్యులను పంపి పెదకల్వెల్లి చేసిన జనమునకు రోజు 1 కి పంపుము ధాన్యము సప్లయ చేయించినట్లు పెదకల్వెల్లి వార్త వ్యులు చెప్పారు. 5 బస్తాలు మాత్రమే సప్లయచేసినట్లు వ్రాసిన సంగతి నిజముకాదు. జమీన్దారుగారు చాగుగా సప్లయచేయుచున్నారని న, ఉద్యోగస్థులు తగిన శ్రద్ధవహించుచున్నారనియు తెలిసియే జల్లాసభ్యులువారును ఎక్కువ శ్రద్ధవహించి యుండలేదు. జల్లాసభ్యులువారు ప్రతిపాదనా 10 బస్తాలు అడ్డముచేసిన చాలునా? ఇందలి యిబ్బందులను కాశ్యోతముగా నివారించు మామయి లెక్కవినున సంశయము యోచించు చున్నారు. సంఘమువారిండుగురించి గతిసాలున మండల సభ్యులందొక తీర్మానమును గావించుటయు, దానిని ప్రభుత్వమువారి కింపుటయు తటస్థించినది. వారిండుగురించి విచారించు చున్నట్లు తెలియపరచినారు. ఇంతకుముందు ఒక తూరి చట్టనిర్మాణసభలో ప్రస్తావనకుగాగా సుప్రసవజవాలు వచ్చియుండలేదు. మండలసభ తీర్మానమువై జవాబుదాచి కొంతఆతపో యుంటిమి. తిరిగి నడవచ్చినది. అలాగేనేనా అలాగేనాగానే యున్నది. ప్రభుత్వమువారికి వీరికి చట్టాన్ని నము, తేయుటమాలమునకు, సంఘమువారి వివాదములతో తీర్మానములు చేసియు, అట్టిలుకున్నచియు, వీలయినచో దామర వారముల నమయు నిండుగురించి వృద్ధాజ్ఞా సంఘమువారు కృషిచేయవలచి యున్నారు.

కొ. శివరాం కృష్ణారావు.

II

ఆంధ్రదేశపు జమీన్దారులు - యుద్ధము.

అయ్యో ఆంధ్రదేశపు జమీన్దారులలో కొందరు వొరతనము వారికి అక్రమపట్టునకు నైస్యముతోకూడ తాము పనిచేయుటకు సోపుకొని ఎన్నెట్లు సంపాదించినవారు కొందరుండెడి వారు. అట్టివారి ఎన్నెట్లు ఖ్యాదులోనేనుని, పంచమహారు మన్నలుదాగిని, చార్ హజారు మన్నుదాగిని, తాముండెడి సైనికుల సంఖ్యలను పట్టి సామాంకికములను పొందుచుండెడి వారు. పర్కనెంటు పెటల్ మెంటు కాలమందు వారిజిబ్బంది తమకు అవశ్యకములేదనియు, తమజమీలమీద వచ్చు ఆదాయమును ఆవిధముగా ఖర్చుపెట్టక వొరతనము వారిక చెల్లించు

చుండవలసివదనియు, అదికాదు సేపాయాలుగా మండివారిని వ్యవసాయకులను గామార్థిదేశమును వృద్ధిపరచుటకును ఏర్పాట్లు జరిగి వారుంచిన జిబ్బందిని తీసివేయించి. కాని, అట్టి జమీన్దారు ఇప్పటికిని తమ మన్యబుదా కీతాబులమువ్రాసి కొనుచునే యున్నారు. నాడుతీసివేసినను నేడు వొరతనమువారికి కొందరు పైనికులుండునాన వశ్యకము కలుగుచున్నది. తెనుగు దేశపు జమీన్దారులలో ఎన్నెట్లు పరిపాలన చేయునారుగాక వాకుటుంబములలో తమ్ములు కొమారు మొదలగువారు చాల సంఖ్యగలవారు చాలమంది యుండియున్నారు. ఏషికారు నె ప ము న నో కు పా కు ల ను కా ల్పు ను, ఏ గ ర డి నేర్చుకొను సా వ కా శ ము న నో కల్లిలిప్పును నేర్చుకొని యున్నారు. వీని ఉపయోగమును కొంతవరకు నేమాలుననో దాగి పులులమీదను, ఎలుగులమీదను కనుపరచుచున్నారు. లేదానిరపాయములగులేలేమీదనో, దుప్పలమీదనోచుపుదురు. ఇప్పుడు తమశూరత్వమును జూపుకాలము తటస్థించినది. ఊరక మాటలవలన కాకుండక్రూరూపము తమశరములను వొర తనమువారికి అర్పణచేసి ప్రస్తుత యుద్ధములో తామెక్కడికి పంపినను పోసిద్ధపడియున్నామని ఆయాప్రదేశ గవర్న మెంటు ఆసీనుకు తెలియపరచి తమరాజధాని పెల్లడి చేసికొనవలసి యున్నది. బొబ్బిలిచుహారాగాగా తామును తమకుమారును సిద్ధముగానున్నామని లక్ష్యరూపాయల యిచ్చెదమని చెప్పి నట్లు తెలియుచున్నది. సామ్యు యిచ్చుటకంటె వీరుస్వయముగ నిలువెవలి వొరతనమువారి ఉద్దేశపుల మేరకు స్త్రీమరు లో అడుగిడి తమశూరత్వమునుజూపి తెనుగుదేశమునకు పేరుతెచ్చుట ప్రవనీయము. ఇట్లుచేసినచో తెనుగుదేశముందు పుట్టినవారికి స్వయమేదనఅపవాదముతోలిగించినవారుగురుగు సూతక భరతఖండములోని క్షత్రియభగ్యమును నిలిపవారగుదురు. వొరతనము వారిటుజమీన్దారు ఆయుధభాసపు పద్ధతులలోనుంచిమనోయించియున్నారు గనుక వీరికాయుధముల నుపయోగించు సామ్యముండునటుకు సందియములేదు. అందరుజమీన్దారులువారిసంతతివారుచుండుగులును నిప్పుడు రాజధాని ధారాశము గాకనుపరచి మెప్పునుపొందెదగుగాక.

ఒక ఆంధ్రుడు.

మాస్కప్రసిద్ధాపధములు.

సాండల్ సిగరెట్: బలము నొసంగును. దాహము నాపును. సోడా, బ్రాండ్, బిస్కెట్లతో ద్రావకమును. 20 బెన్నుల బుడ్డిరు. 1-4-0 శి బుడ్డు ,, రు. 3-8-0. వర్జినెస్: తలనొప్పుల వాపును వెట్టె గికి 0-8-0. జ్యుర ఆయింటు మెంటు:— చలిజ్వరములను వాపును. బుడ్డి గికి రు. 1-8-0. దగ్గుద్రావకము:—దగ్గులను, పడినెములను వాపును. బుడ్డి 0-8-0. వైట్ పిల్లు:—సుఖవిరేచనము నొసంగును. ద్రావకము 0-8-0. నామ:— గజ్జ, చీన, కురుపులు కొరుకుకోగములను నివారించును. ద్రావకము గికి రు. 0-8-0. మిరకీల్:— రాచపుండ్లకు, ఇతరపుండ్లకు నిద్రయము న పలాత్రి ద్రావకము గికి రు. 1-0-0. ఎస్. ఎస్. రింగ్ వరం సాల్వూజ్ బుడ్డి గికి 0-5-0 గోమశాళి. 0-5-0. వెన్నీ రాయిల్ పిల్లు:— స్త్రీల కుసుమజాడ్యములకు 1-1-0. తేలుకణ్ణి:— తేలు కాటులకు పుమాపథము 0-8-0. చిరునానూ:— లాగనోరు ద్రావకము, 196 మెంటో స్ట్రీట్, మదరాసు.

సత్యముగా మోసముకాదు.

ఉణుపవనో ద్రవ్యమును ఖండియిగా వీరికి యిచ్చెదము. ఒకానొక మోసము మహామృతిచే చేయబడిన

మేహవ్యంధిని గడకేసరిమాత్రం

ఈ మాత్రలనేకచే ఉష్ణవాయువు, వేహంబుద ద్రవములు, చెల్లికురుపులు మొదలగు వేహంబుద్రవముద్ర వ్యాసలు ధాతువప్తము, ధాతు నీకైయుండుట, వేహబల హీనత మొదలగునవి నివర్తించి వేహగోస్యము, ధాతుపుష్టి సంభోగముఖము కలుగును. సీసా 1-కి క్రయం ను. 0-2-0 వేహపుష్టి దౌషధము:—ఈ దౌషధమును నేవించినచో వేహముచిక్కిపోవుటయు, బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్నిమాం ద్యము, నరములబలహీనత మొదలగునవి నివారణయై, శీర్ష శక్తి, నరములపుష్టి, రక్తవృద్ధి, వేహపుష్టి, భాషక శక్తి కలుగును. విద్యాధికులకు, స్త్రీ డర్దుకు చాల ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0. మావిలాసము. —హాలప్పు దేవరమరం సిద్ధాంతులు, చారపనాల్లి, (బల్లారిజిల్లా)

MADRAS:—Printed and Published by K. Nageswara Rao at the Andhrapatrika Press, No 9, Jehangir Street, GeorgeTown.